

SZAKDOLGOZAT

Ficzere Szabolcs

2013

Eszterházy Károly Főiskola
Tanárképzési és Tudástechnológia Kar
Neveléstudományi Tanszék

**A sátaí Általános Iskola története a XX. századi
megalakulásától a XXI. századi megszűnéséig**

Dr. Bodosi Béla
egyetemi docens

Ficzere Szabolcs
pedagógia MA szak

Eger
2013 .

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	5
2. Sáta község története	6
3. A magyar neveléstörténet	10
3.1. Középkor:.....	10
3.2. Reneszánsz kor, reformáció és ellenreformáció:	10
3.3. A felvilágosodás kora:	11
3.4. A XIX. század:.....	12
3.5. Nevelésügy a két világháború között:.....	14
3.6. Az 1930-40-es évek nevelésügye:	15
3.7. A magyar oktatásügy 1945 után	16
3.8. 1950-es évek oktatásügye	17
3.9. Forradalom és rendszerváltás között.....	18
4. A Sátai Általános Iskola története.....	20
4.1. Az iskolaalapítás előzményei:	20
4.2. Az iskola létrejötte "régi iskola":	21
4.3. Az iskola helyzete a II. világháború befejeződésétől a 60-as évekig:	22
4.4. Kameniczky István munkássága:.....	23
4.5. dr. Kerekes Jánosné munkássága:.....	24
5. Sátai iskola pedagógiai munkája a 1990-es évektől napjainkig	25
5.1. Az iskola pedagógiai programja:	25
5.1.1. A Sátai Általános Iskolában tanító pedagógusok a mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alábbi pedagógiai alapelveket juttatták érvényre:.....	25
5.1.2. Az iskolában folyó oktató és nevelő munka célja és feladata:	26
5.1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:	27
5.1.4. A közösség fejlesztéssel kapcsolatos feladatok:	27

5.1.5. Személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszerek és szervezeti formák:.....	28
5.1.6. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:	28
5.1.7. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:.....	29
5.1.8. Kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése:.....	30
5.1.9. A szülők a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái:.....	30
5.1.10. Az iskola Egészségnevelési programja:	31
5.1.11. Az iskola Környezeti nevelési programja:	31
6. Bakai Vilmosné munkássága	32
7. Az iskola megszűnése	37
8. Összegzés	38
9. Irodalomjegyzék	40
10. Mellékletek	42

1. Bevezetés

Dolgozatomban SÁTA község iskolájának történetét kívánom bemutatni, a XX. századi megalakulásától XXI. századi megszűnéséig. A tanulmányom első részében SÁTA Község történetét ismertetem a 14. századtól napjainkig. Bemutatom a magyarországi intézményes nevelés kialakulását és fejlődését. A rendelkezésemre álló szakirodalmak, dokumentumok, az iskola régi diákjával, volt igazgató helyettesével, és tanárnőjével készített interjúk segítségével az iskola történetét taglalom.

Községünkben az oktatás két különböző épületben zajlott. Az egyik az 1926-27 évben épült régebbi iskola, melyet "régi iskolának" és az 1960-61 évben épült újabb építésű épület, melyet a helyiek "új iskolának" neveznek. Az iskola történetéről néhány okirat tudósít, a XX. század első feléből származó dokumentumok a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárban, a helyi plébánián és az iskolában találhatók.

Dolgozatom témájául azért választottam a község iskolájának történetét, mivel a falu lokálpatriótája vagyok, őseim is itt születtek, itt jártak iskolába, és én is ezen oktatási intézmény tanulója voltam. Ebből az iskolából indult a családom minden tagjának életútja. Érdeklődésemet felkeltette az iskola kialakulása, működése, fejlődése, s hogy milyen ok váltotta ki azt, hogy a jól működő iskolát 2011-ben megszüntették. Jelenleg tanulók nélkül, kihasználatlanul áll mindkét épület.

Nagy szomorúság ez számomra, hisz a falu lakóinak az iskola a község kulturális központja volt, s nem utolsósorban a falu lakóinak összetartó erejét is jelentette.

2. Sáta község története

Sáta község Borsod-Abaúj-Zemplén megye nyugati részén fekszik. Ózd városától 12 kilométernyire dél-keletre hegyes erdős vidéken található. Ózddal, Nekézsennyel, Borsodbótával közút köti össze, így a megközelíthetősége jó. Sáta határában halad át, az Egert Putnokkal összekötő, ma már elhagyatott vasútvonal. "Az Upponyi-hegység területén, annak nyugati peremén a Csernely patak mellékvölgyében épült fel, alacsony középhegyektől övezve."¹

"Nevének eredete bizonytalan, az azonban elfogadott, hogy személynévből vált helynévvé. Vannak akik szláv, mások török szónak tartják. A névadás arra vall, hogy a község a XI. században jött létre."²

"Sáta neve az oklevelekben igen későn jelenik meg. Egy legutóbb előkerült oklevél szerint (Borsodi Levéltár) tudjuk, hogy 1281-ben Bóta határosa (Satha). Az oklevél szerint Bariusok földje. 1301-ben Omány határosa. 1378-ban Csokva és Omány határjárásnál szomszédként volt jelen Satai-Antal fia Barleus".³

"A Bariusok őse Domosa Vadnán volt birtokos és Sixtus (Sükösd) apja volt. Ennek a Sükösdnek a fia volt a Barius akiről a család nevezte magát".⁴

"A család lakóhelye Bánfalván volt. 1450-52-ben Bárius János borsodi alispán következetesen Bánfalvinak mondja magát."⁵ A család egy része Sátán élt, a birtokok elkülönülése miatt, s gyakrabban sátainak nevezi magukat.

"A XIV. század végén új adományt szereztek a községre, ekkor engedélyt kaptak arra is, hogy a hét második napján heti vásárt tartsanak."⁶ "Ez megnövelte centrális helyzetét a vidéken. Sátának sem birtokosai sem nevének alakja nem változott. A XVI. század közepén a térség legnagyobb községei közé emelkedett, de helyzetében jelentős változás következett be (ekkor Bárius özvegye a tulajdonosa). 1552-ben a török elpusztította, majd behódoltatta. 1564-ben pestisjárvány tizedelte meg az amúgy is megviselt községet. 1685-

¹ Ózd és térsége című kézikönyv CEBA Kiadó Bp. 2003. június 1. 150.o.

² U.A. 150.o.

³ Lehoczky Alfréd: Várak, Urak, Háborúk Bán-völgye és Hegyhátság a középkorban Felsőmagyarország Kiadó Miskolc 1996. 90. o.

⁴ uo. 150.o.

⁵ uo. 150.o.

⁶ uo. 150.o.

ben hat lakott és hat pusztult házból állt a település. Az 1688. évi tizedlajstrom néptelennek jegyezte fel."⁷

"Az első lakossági összeírás alkalmával (1784-87) lakóinak száma 84 lakóházban 106 család összesen 656 fő volt Dessefy András és Kubinyi Gáspár birtokosokkal."⁸ Birtoklói a

XVIII. századtól Báriusoknak nevezik magukat. "A család kihalásával a rokon Vayak kezére kerül a birtok, de a kuruc felkelésben való szereplésük miatt a kamara lefoglalta, és

később csak nagy összegek árán kapták vissza, de akkor sem az egészet. Mellettük a Platthy, Rarcsányi, az Ágoston, végül a XX. század első felében a Fáy család uralta. Az

egri papnevelő intézet révén egy ideig még a római katolikus egyház is birtokolta."⁹ A török uralom alatt a reformáció is elterjedt. "1610-ben önálló egyház volt, a török kiűzése után azonban erős az ellenhatás, és ennek következtében a református egyház mindinkább

hanyatlik, mígnem tiszta katolikus község lesz."

Sata község középkori pecsétje 1774-ből származik.¹⁰

⁷Lehoczky Alfréd: Várak, Urak, Háborúk Bán-völgye és Hegyhátság a középkorban Felsőmagyarország Kiadó Miskolc 1996. 151.o.

⁸Ózd és térsége című kézikönyv CEBA Kiadó Bp. 2003. június 1. 151.o.

⁹uo. 151.o.

¹⁰Ózdi Honismereti Közlemények 3. Nagy Károly: Beszélnek a régi kövek Ózd környékén Ózdi Népművelődési Intézmények Igazgatósága Ózd, 1984.

"Plébániáját 1734-ben állították fel, előtte Csernely leányegyháza volt. 1746-ban templomát régi boltozott szűk kis kőtemplomnak írták le."¹¹

"A plébánia házat az egri szeminárium építtette fel 1796-ban késő barokk stílusban."¹²

"A falu római katolikus temploma 1806 és 1808 között épült késő barokk stílusban. A régi templom a XIX. század elejére már erősen romos állapotban volt, ezért Tájer György az egri szeminárium prefektusa Horak Vendel várkonyi kőművesnek adott megbízást a régi templom kibővítésére."¹³

A község másik nevezetessége a Fáy-kastély. Ezt a "Plathy család építtette 1735 körül, barokk stílusban. 1930-as években Fáy István földesúr jelentős mértékben átalakíttatta."¹⁴

"Az I. világháború megkeserítette a falu életét. A háborúban a faluból 114 katona vett részt. A hősök emlékére 1934-ben emlékművet állítottak fel melynek építője Kisapap Károly bótai építőmester volt."¹⁵

"A két világháború között Sata fejlett község volt, iskolája római katolikus elemi iskola volt, három tanerővel"¹⁶ (Áder Irén és Újvári László tanító, valamint Dorbach Gyula kántortanító). "Kulturális intézményei a könyvtár, a római katolikus dalárda, és a levante egyesület. Ebben az időszakban körorvosi székhely, saját védőnővel, szülésznővel, gyógyszerházzal, és járványkórházzal."¹⁷

Orvosai Dr. Sleiber György és Dr. Filkor Béla, védőnője Ferkő Béláné, szülésznője Kovács Elemérné és gyógyszerésze Turánszky Károlyné volt.

"A lakosság nagy része őstermelő volt, sőt nagyobb ipari üzem Nagy és Társa féle cementárú gyár is működött."¹⁸ Ez a cementgyár a Kossuth út 17. szám alatt üzemelt, vezetője Nagy Lajos, aki cserépgyártó volt, és kútgyűrűket készített. A faluban voltak vállalkozók is, például kőműves vállalkozók: Koós István, Barta Csoma Béla és Vizedák Lajos. Asztalos vállalkozó volt Antal Miklós és Eke Vaskó József. Ács mester Kövér István. A II. világháború még inkább megkeserítette a lakosság életét, sok fiatalot vittek el a Szovjetunióba. A doni csatában sokan életüket veszítették, és a csata elvesztése után többen hadifogolyként, vagy munkaszolgálatosként tengették életüket. A faluban 1945 után nagy arányú fejlődés következett be. A környéken lévő szénbányák (a farkaslyuki, a

¹¹ Ózd és térsége című kézikönyv CEBA Kiadó Bp. 2003. június 1. 151.o.

¹² uo. 152.o.

¹³ uo. 152.o.

¹⁴ uo. 152.o.

¹⁵ uo. 151.o.

¹⁶ uo. 151.o.

¹⁷ uo. 151.o.

¹⁸ uo. 151.o.

somsályi, a putnoki, a királdi) és az ózdi kohászat kiemelt szerepet kapott Sáta község életében. Ezek az üzemek biztosították az emberek számára a kemény munkával szerzett biztos megélhetést. 1946-ban megtörtént a faluban és a környező településeken is a villamosítás.

1958-ban a bányász fiatalokat lakással és különböző kedvezményekkel a közeli városokba csábították. Sáta falujában is lakást kaptak a fiatal bányászok. 17 bányász család jutott két szobás, konyhával, spaizzal, fürdőszobával felszerelt lakáshoz kulcsra készen, a Salamon utcában. A falu lakói egyre jobban éltek, tudtak hosszú távra tervezni, hisz a kereseti lehetőség megvolt számukra.

A nyolcvanas években azonban megindult a kohászat és a bányászat hanyatlása. A rendszerváltás után gyakorlatilag tönkrement a kohászat. A mélyművelésű bányákat is fokozatosan bezárták. Az országnak ez a része válságövezetbe került, így a falu is. Az emberek egyik napról a másikra veszítették el munkájukat, itt maradtak lehetőségek nélkül. Sokan a fővárosban, a Dunántúlon és külföldön kerestek munkát. De ennek ellenére is nagyon sok a faluban élő munkanélküliek száma, akik önkormányzati támogatásból, és segélyből élnek. A munkanélküliség csökkentésében befolyásoló tényező volt, hogy 1998 őszén a zöldmezős beruházás kezdettel a világ legnagyobb vállalata, a General Electric és a svájci érdekeltségű Saja Burgers cég is Ózdon telepedett le. Az elektronikai cikket gyártó vállalatok több főt foglalkoztatnak a községből. A környék hanyatlásnak indult, de ennek ellenére az önkormányzat több infrastrukturális fejlesztést valósított meg. Kiépítésre került a telefon, gáz, vízvezeték, és szennyvíz hálózat is. Mindezek ellenére az önkormányzat munkahelyet nem tudott teremteni, több intézményét bezárta, így az öregek klubját és 2011-ben az iskolát is megszüntette. A község lakosságának 50 %-a roma származású. A kisebbség választott kisebbségi önkormányzattal rendelkezik. A községben működik az önkormányzat fennhatósága alá tartozó óvoda, orvosi rendelő, védőnői szolgálat, polgármesteri hivatal, művelődési ház, könyvtár. A faluban található egy vállalkozó által üzemeltetett gyógyszertár, valamint egy vendéglátó ipari egység, és négy élelmiszerbolt, és egy zöldséges.

Sáta község közúton közelíthető meg, vasútvonalának (Eger-Putnok vasútvonal) Szilvásvárad és Putnok közötti részét megszüntették.

Összességében elmondható, hogy több éve tartó gazdasági recesszió következtében a község egyre nagyobb foglalkoztatási és szociális gondokkal küzd. A község egészére a természeti szépséget leszámítva a "szegényes" jelző mondható.

3. A magyar neveléstörténet

3.1. Középkor:

"A magyar államalapítást megelőző idők nevelési szokásaira az összehasonlító néprajzi, és kulturális antropológiai kutatások segítségével következtethetünk (pl.: László Gyula kutatásai).

Szent István államát megelőzően a magyarság gyermekei intézményes nevelésben nem részesültek. A fiúk és a lányok a családon belül illetve a közösségben sajátították el a szükséges ismereteket. A X. század utolsó éveitől kezdve a meginduló állam és egyházszervezés maga után vonta az iskolai hálózat kiépítését is."¹⁹

"István király több kolostort létesített a bencés szerzeteseknek. Ezek közül kiemelkedik a Szent Márton hegyi kolostor, a mai Pannonhalma. Ezek falai között oktatással foglalkoztak a szerzetesek."²⁰ "Szent István alapította meg a zalavári, pécsváradi, bakonybéli, zabari kolostori iskolákat is. Magyarországon a XII-XIV. században bontakozott ki a lovagi műveltség. A XIV. századra Magyarországon is kiemelkedő székesegyházi és káptalani iskolák működtek, melyek körül a pécsi- Nagy Lajos király uralkodása alatt 1367-ben egyetemi rangot kapott."²¹ Ez az intézmény néhány évtized múltán megszűnt. Új egyetem létesült Zsigmond uralkodása alatt Óbudán 1395-ben. A XIV. századi Magyarországon a tanultság fogalma már nem csupán a klerikusokhoz kötődött. A világi értelmiségieket okleveleinkben "literátusoknak" nevezték, és ezt "deák" szóval fordították magyarra. Ugyanebben az időben megjelentek a világi pedagógusok is."²²

3.2. Reneszánsz kor, reformáció és ellenreformáció:

"A reneszánszkori nevelés a XV. században Zsigmond és Mátyás uralkodása idején bontakozott ki magyar földön. A káptalani és plébániai iskolákban magas szintű oktatás folyt, ezek a XVI. század elejére humanista iskolákká alakultak."²³

"Több jeles magyar ifjú külföldön sajátította el a humanista ismereteket, így Janus Pannonius is."²⁴

¹⁹ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 15.o.

²⁰ uo. 15.o.

²¹ uo. 15.o.

²² uo. 15.o.

²³ uo. 15.o.

²⁴ uo. 15.o.

"A XVI. századi hitújítás szele Magyarországot is elérte. A lutheri eszmék 1526 után széles körben terjedtek. A kálvini reformáció főként a mezővárosok, a végvárok és Erdély lakói között találtak követőkre."²⁵ "Az Erdélyi Fejedelemségben az evangélikus után a református egyház is egyenjogú lett a katolikussal. A három részre szakadt ország, jelentősebb városaiban (a török hódoltsági területeket kivéve) protestáns iskolák jöttek létre, amelyek a XVII-XVIII. századra kiépítették iskoláikat."²⁶

A reformációra válaszképpen Magyarországon is megindult az ellenreformáció.

"A magyar ellenreformáció legjelentősebb alakja Pázmány Péter esztergomi érsek volt, aki jövedelmeinek jelentős részét a katolikus iskolaszervezet korszerűsítésére, a falusi iskolák alapítására és működtetésére fordította. A nagyszombati egyetemet 1635-ben ő alapította, mely filozófiai és teológiai fakultással működött."²⁷

"A XVII. század és a magyar neveléstörténet egyik legkiemelkedőbb alakja, az erdélyi Apáczai Csere János, több ízben szót emelt a szélesebb néptömegek oktatása ügyében."²⁸

"Több írásban is kifejtette az ismeretelsajátítás lépéseit, tartalmát."²⁹

3.3. A felvilágosodás kora:

"1686 után jelentős lendületet vett a magyar iskolarendszer fejlődése. A törököktől visszafoglalt területeken is újra megteremtették az iskoláztatás alapjait."³⁰

"A paraszti társadalom zöme azonban ebben az időben még szájhagyomány és tapasztalat alapján sajátította el az ismereteket."³¹ A XVIII. század végének uralkodó eszméi, a felvilágosodás gondolköréből fakadó törekvések hoztak csak változást e téren.

"A XVIII. század végén a felvilágosult abszolutista politikát folytató Habsburg uralkodónő Mária Terézia birodalma egységesítése érdekében az oktatásügy átalakításába is belekezdett."³² "Úgy vélte, hogy a társadalmi bajok orvosolhatóak az oktatás javításával."³³

"A másik elv az utilitarizmus alapján pedig szakértői arra törekedtek, hogy az iskolát a mindennapi élet és munka során használható ismeretekkel töltsék meg. Az iskolázás ettől

²⁵ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 15-16.o.

²⁶ uo. 16.o.

²⁷ uo. 16.o.

²⁸ uo. 16.o.

²⁹ uo. 17.o.

³⁰ uo. 17.o.

³¹ uo. 17.o.

³² uo. 17.o.

³³ uo. 17.o.

az időtől kezdve volt az állam ügye, megszüntetve a szinte kizárólagos egyházi és földesúri alapítás és fenntartás korábban elterjedt gyakorlatát."³⁴

"Mária Terézia a 1770-es években az oktatásügy nagyszabású reformját hajtotta végre.

1777-ben jelent meg a *Magyarország és a társországok átfogó nevelési-oktatási rendszere*, vagyis a I. Ratio Educationis, melyet 1806-ban átdolgoztak."³⁵

"Ez a dokumentum megteremtette a tanügyet irányító és ellenőrző tankerületeket, leírta az alapvető iskolatípusokat, tantervként is funkcionált, meghatározta a tartalmakat, kötelező ajánlott és választható tantárgyakra osztva az ismereteket."³⁶

A protestánsok eleve elutasították a Ratio elveinek átvételét. 1790/91-es országgyűlésen a magyar nemesség tagjai az oktatásügy érdekében több ízben felszólaltak. Létrehozták a Művelődési Bizottságot, melyhez több magyar tanító is eljuttatta javaslatait. 1806-ban napvilágot látott a II. Ratio Educationis, amely szintén csak a katolikus iskolákra nézve volt kötelező érvényű.

3.4. A XIX. század:

"A XIX. század első fele Magyarországon is virágzó időszak volt az oktatásügyet tekintve. Létrejöttek az első óvodák, és 1837-ben az első óvóképző Tolnán."³⁷

A reformkori országgyűléseken több ízben szóba került az alapfokú iskolák ügye és a szakképzés kérdése. "A kor megnövekedett igényeinek megfelelően korszerűsítették és kiterjesztették a tanítóképzést. 1828-ban jött létre Egerben az első magyar nyelvű, önálló, több évfolyamos katolikus képző."³⁸ "1848 márciusában megteremtődtek a magyar polgári átalakulás feltételei. Ebben a helyzetben a felelős magyar minisztérium első teendői közé tartozott az oktatásügy átalakítása. Eötvös József kultuszminiszter vezetésével elkészült az oktatási törvényjavaslat. A javaslatot a felső ház 1848 nyarán levette a napirendjéről. A javaslat csak 20 év múlva, a kiegyezés után realizálódott. A magyar szabadságharc 1849-es bukása után az osztrák kormány legfőbb célja a Habsburg-birodalom egységének helyreállítása volt. Az oktatásügyet illetően ennek legfőbb megnyilvánulása az volt, hogy az iskolaügy, a nevelés állami felügyelet alá került."³⁹

³⁴ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 18.o.

³⁵ uo. 18.o.

³⁶ uo. 18.o.

³⁷ uo. 18.o.

³⁸ uo. 18.o.

³⁹ uo. 19.o.

"Ez a felügyelet nemcsak az iskolára vonatkozott, hanem kiterjedt a házi oktatásra, a családi nevelésre is. A kormányzat következetesen törekedett arra, hogy minden gyermek részesüljön legalább annyi és olyan minőségű nevelésben-oktatásban, amelyet a népiskola nyújt."⁴⁰

"A bécsi kultuszminisztérium 1855. évi rendelete alapján kétféle elemi iskolatípus létezik: négyosztályos főelemi és a két vagy három osztályos alelemi. Az alelemi a falusi népiskola volt, ahol egy tanító gyakran több mint száz gyerekkel foglalkozott egyidejűleg. 1858-tól kezdve ez az iskolatípus is négyosztályossá vált."⁴¹ "Magyarországon azonban 1868-ig csak is egyházi fenntartású népiskolák léteztek."⁴² A század ötvenes éveiben mindezekkel együtt a hazai népoktatásügy jelentős fejlődésen ment keresztül, az elemi iskolák száma 9000-ről 12.500-ra emelkedett. "A középfokú oktatás reformját az osztrák gimnáziumok részére kidolgozott szabályzat és tanterv "Organisationentwurf" bevezetésével vitték keresztül. Ez a dokumentum hozta létre a 8 osztályos érettségivel záruló gimnázium típusát, melyet csak fiúk látogathattak. Emellett létrejött a 6 osztályos reáliskola is, mely gyakorlati pályákra készítette fel növendékeit."⁴³

"Az 1867-es kiegyezés a társadalmi-gazdasági fejlődés keretei mellett megteremtette a magyar közoktatás korszerűsítéséhez is az alapot. 1868-ban született meg Eötvös József újabb kultuszminisztersége idején a népoktatási törvény. Ez 6-12 éves kor között előírta a tankötelezettséget Magyarország minden gyermeke számára."⁴⁴

"A népiskolai oktatás ingyenességét nem mondja ki, de az igazoltan szegény szülők gyermekei nem fizetnek tandíjat. A törvény előírásának érvényre juttatásához tovább kellett fejleszteni a már meglévő három-négy és ötosztályos iskolákat (városokban és falvakban egyaránt) létrejött a hatosztályos elemi népiskola. A városi elemi népiskola minden osztálya számára külön tanítót ír elő a törvény, míg falvakban egy tanító foglalkozott a hat osztály tanulóival. Minden gyereket anyanyelvén tanítsanak az iskolában. A hatosztályos elemi népiskola után, a 12. életévüket betöltött gyermekeknek ismétlő iskolába kellett járniuk. Itt már nem folyt mindennapos tanítás. Télen hetenként öt, nyáron két óra volt a kötelező tanítási idő. A törvény létrehozta a felsőbb népiskolát,

⁴⁰ Pukánszky Béla-Németh András: Neveléstörténet Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 410.o.

⁴¹ u.o. 410.o.

⁴² u.o. 411.o.

⁴³ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 19.o.

⁴⁴ u.o. 19.o.

amely a hatosztályos elemire épül. A törvény rendelkezik az iskolaszék, a népiskolai hatóságok, tanfelügyelők hatásköréről is."⁴⁵

"A törvény fellendülést eredményezett az oktatásügy, a kulturális élet tekintetében. Az I. világháborút megelőzően már a tankötelesek 93%-a járt iskolába."⁴⁶

"Több oktatással kapcsolatos törvény és számtalan rendelet született a dualizmus idején. 1883-ban Treford Ágoston minisztersége alatt kelt a középiskola típusokat és a tanári képzés feltételeit leíró törvény. 1895-ben Wlassics Gyula rendeletet adott ki, melyben lehetővé tette az érettségizett lányok egyetemre kerülését (csak orvosi, gyógyszerészeti és bölcsészeti kar esetében)."⁴⁷

3.5. Nevelésügy a két világháború között:

1918-19-ben rövid időn át úgy tűnt, hogy lehetőség nyílik a magyar közoktatási rendszer demokratikus átszervezésére. 1920-as trianoni békeszerződés után azonban más célok és feladatok álltak a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium előtt. Az I. világháborút a trianoni béke 1920 júniusában zárta le. "A trianoni szerződés után az újonnan húzott határokon kívül maradt a népiskolák kétharmada, a középiskolák fele, és két egyetem a kolozsvári és a pozsonyi."⁴⁸ "1920-ban bevezették a numerus clausus törvényt, mely a "népfajoknak és nemzetiségeknek" országon belüli számarányuk függvényében tette lehetővé az egyetemre járást."⁴⁹ "1921-ben Vass József a Teleki és Bethlen kormány kultuszminisztere benyújtotta a testnevelésről szóló törvényjavaslatot. Indoklásában kifejtette, hogy csak az ifjúságtól lehet remélni "a nemzeti erények feléledését az ország sorsának jobbra fordulását." Ezért az ifjúság nevelésében sokkal nagyobb teret kell biztosítani a testnevelésnek. A törvényjavaslat 1921. július 15-én a nemzetgyűlés elfogadta. Ugyanakkor a 1921:53.tc. minden iskolában kötelezővé tette a testnevelést fiúknak és lányoknak egyaránt. A végrehajtási utasítás alapján szervezték meg minden ifjúnak 12 éves korától 21 éves koráig kötelezően előírt levente intézményt."⁵⁰

"Vass József alkotása még 192:30.tc., amely az iskoláztatási kötelezettség teljesítésének biztosításáról szól. Kötelezően előírta az alsó négy osztály elvégzését, a tankötelezettség idejéről úgy rendelkezett, hogy minden gyermek 6. életévének betöltését követő 9 tanéven

⁴⁵ Pukánszky Béla-Németh András: Neveléstörténet Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 418-419.o.

⁴⁶ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 19.o.

⁴⁷ uo. 20.o.

⁴⁸ uo. 21.o.

⁴⁹ uo. 21.o.

⁵⁰ Mann Miklós: Oktatáspolitikusok és koncepciók a két világháború között. OPK és Múzeum Bp. 1997. 23.o.

át nyilvános oktatásban részesítendő. A tovább tanulni nem szándékozók számára pedig előírta a 3 éves "továbbképző iskola" illetve a tanonciskola elvégzését. Gyakorlatilag a rendelet megismételte a 1868 év népoktatási törvény előírásait."⁵¹ 1922. június 16-tól 1931. augusztus 24-ig a kultusztálca élén gróf Klebelsberg Kunó állt. "Kultuszminisztersége idején nagy építkezések és oktatásügyi korszerűsítések kezdődtek. Pozsonyból Pécsre, Kolozsvárról pedig Szegedre költözött át az egyetem. Nagyarányú népművelődési program bontakozott ki, és a népszövetségi kölcsönök egy részét népiskolák építésére fordították."⁵²

"1926-32-ben a népiskolák építése 47 500 aranypengőt használtak fel, ez az ország akkori éves költségvetésének csaknem fele volt. Az országot 5 km sugarú körökre osztották, és minden körben kellett lennie iskolának. 595 tanyasi iskola és tanítói lakás épült, több ezer tanteremmel."⁵³ "Az iskolák építéséhez modern iskolaépítési elveknek megfelelő mintatervek készültek egy és két tantermes, tanítói lakással egybekapcsolt iskolák céljaira. A mintatervek használata kötelezően elő volt írva. Fontos kikötés volt az építéssel kapcsolatos rendeletben, hogy csak szilárd anyagot (égetett téglá, terméskő, esetleg mészhomok téglá) volt szabad felhasználni."⁵⁴

"Klebelsberg népoktatás politikájának a sikeres iskolaépítési akció mellett másik előremutató kezdeményezése volt, a nyolcosztályos elemi népiskola megteremtésének igénye."⁵⁵ "A miniszter a hatosztályos népiskola keretét fokozatosan kívánta bővíteni, úgy hogy a mindennapi iskolai kötelezettség az eddig 6-12 éves kor helyett, a 6-14 éves korig terjedjen, melyre kétéves továbbképző iskola emelkedik, így a tankötelezettség 16 éves korig tolódik ki."⁵⁶ "A gazdasági válság következtében lekerült az érdeklődés homlokteréről a nyolcosztályos népiskola kérdésköre. Mégis több helyen megindult a VII. és VIII. osztályok szervezése."⁵⁷

3.6. Az 1930-40-es évek nevelésügye:

Az 1930-as években a gazdasági válság és a megváltozott politikai körülmények miatt megtört a fejlődés üteme. Kultuszminiszterként a történész Hóman Bálint volt a magyar

⁵¹ Mann Miklós: Oktatáspolitikusok és koncepciók a két világháború között. OPK és Múzeum Bp. 1997. 24.o.

⁵² Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 21.o.

⁵³ uo. 21.o.

⁵⁴ Mann Miklós: Oktatáspolitikusok és koncepciók a két világháború között. OPK és Múzeum Bp. 1997. 45.o.

⁵⁵ uo. 48.o.

⁵⁶ uo. 49.o.

⁵⁷ uo. 52.o.

közüoktatás politika irányítója 1932-1942 között. A 1930-as években a nemzetté nevelés vezérgondolata élvezett előnyt a valláserkölcsi neveléssel szemben. Az új nemzedék egységes nevelése a legfontosabb, s az oktató munkát is ennek rendelték alá.

"1934-ben megteremtették az egységes középiskolát. Közvetlenül a háború előtt megalkotta a parlament a nyolcosztályos népiskoláról szóló törvényt, mely nem valósult meg a háború kitörése miatt."⁵⁸

3.7. A magyar oktatásügy 1945 után

"Az iskolaügy irányítói 1945. augusztus 18-án elrendelték a nyolc osztályos általános iskola megszervezését."⁵⁹ "Ez a gondolat már a húszas években is megfogalmazódott, de a gazdasági válság a megvalósítás akadálya volt. Az 1940 évi 20. törvény is elrendelte a nyolcosztályos népiskola létesítését, de a háborús viszonyok hátráltatták. A nyolcosztályos iskola megteremtése nem ment zökkenőmentesen. A tanév kezdete előtt két héttel kibocsájtott rendelet váratlanul érte az iskolafenntartókat, az egyházat. Az átalakítást nem készítették elő, több helyen hiányoztak a magasabb szintű oktatáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek. Kis településeken az egy-két tanítós osztatlan iskolákban nehéz volt megszervezni a külön tanítóval és tanteremmel működő ötödik osztályt."⁶⁰ "1945 után folytatták a harcot az analfabétizmus felszámolása érdekében. A háború után megindult a küzdelem az iskolák feletti ellenőrzés birtoklásáért."⁶¹ "A hatalomért küzdő politikai erők és az egyházak kezdeti békés együttműködése után hamarosan megindult a felekezeti iskolák elleni támadás. A támadás főleg a katolikus egyház iskolái ellen irányultak."⁶²

"1946. június 2-án kimondták, a magyar úttörő mozgalom megalakulását, amely 1948 szeptemberétől kezdve a 6-14 éves korosztály ifjúsági szervezeteként működött."⁶³

"1947 márciusában az addigi kötelező hitoktatás helyett a fakultatív hitoktatás bevezetését indítványozták. 1948. június 16-án életbe lépett az iskolák államosításáról szóló 1948:33. t.c."⁶⁴ "A háború utáni jogállamban a vezető erők létfontosságúnak tartották az oktatás korszerűsítését és demokratizálását. Harcot vívtak az analfabétizmus felszámolásáért.

⁵⁸ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 21.o.

⁵⁹ Pukánszky Béla-Németh András: Neveléstörténet Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 645.o.

⁶⁰ uo. 646.o.

⁶¹ uo. 654.o.

⁶² uo. 655.o.

⁶³ uo. 655.o.

⁶⁴ uo. 656.o.

A kormány törekedett a közép és felsőoktatásból korábban kizárt munkás és paraszt származású fiatalok segítésére."⁶⁵

"Létrejött a Dolgozók Iskolája, és népi kollégiumok alakultak. 1946-47-től a nemzetközi helyzet váltoásaival összefüggésben a magyar oktatáspolitikai mozgástere is kezdett beszűkülni. 1948-ban a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulása után 4 nappal 1948. június 16-án sor került a felekezeti iskolák államosítására."⁶⁶

3.8. 1950-es évek oktatásügye

"Az 1950-es évek legelejétől már jól láthatóvá vált hogy az oktatásügyet is a hatalomnak rendelték alá. A tervgazdálkodással egy időben az egyetemi képzésben bevezették a különböző mutató és tervszámokat. Nőtt a munkás-paraszt származású fiatalok aránya a karok között a műszaki és mezőgazdasági fakultások felé billent a mérleg. A közép és általános iskolákban, csakúgy mint a felsőoktatási intézményekben, mesterséges eszközökkel próbálták megakadályozni a lemorzsolódást. Óriási óraszámokban folyt a korrepetálás."⁶⁷ 1950-ben létrejött egy tanterv, melynek célja az iskola tanulóinak öntudatos, fegyelmezett állampolgárokká nevelése. "A marxizmus-leninizmus eszmerendszere a pedagógiai kutatásokat, a nevelés-oktatás céljait és tartalmát is meghatározta."⁶⁸ "1953-55 között a Nagy Imre-érában változások történtek az oktatáspolitikát illetően. A hangsúlyt az általános iskolákra helyezték, 30-35%-kal csökkentették az egyetemi keretszámokat, és minden szinten igyekeztek emelni az oktatás színvonalát."⁶⁹ A magyar ifjúságnak, diákoknak egyetemi és főiskolai hallgatóknak kezdeményező szerepük volt az 1956-os forradalomban.

"Az Oktatásügyi Minisztérium 1956. november 2-án készült utasítástervezte szerint tervbe vették az egész iskolarendszer és oktatási anyag felülvizsgálatát, a kötelező orosz nyelvoktatás megszüntetését és a szabad vallásgyakorlás engedélyezését. Mindez 1957 után csak részleteiben valósult meg."⁷⁰

⁶⁵ Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok Pécs-Bp. 1996. 21.o.

⁶⁶ uo. 21.o.

⁶⁷ uo. 22.o.

⁶⁸ uo. 22.o.

⁶⁹ uo. 22.o.

⁷⁰ uo. 22.o.

3.9. Forradalom és rendszerváltás között

Az 1961-ben nagyszabású oktatási reformra került sor. Reformra azért volt szükség, mert az ötvenes évek erőltetett beiskolázása az értelmiségi pályákon túltermelést, és elhelyezkedési nehézségeket okozott.

A törvény a tankötelezettséget 16 éves korig terjesztette ki. Az általános iskola a hatvanas években valóban "általánossá" vált. "A fejlődés a 80-as évek közepére azt eredményezte, hogy a tanköteles gyermekek 95%-a elvégezte az általános iskolát."⁷¹

"Az 1960-as években az általános iskola célja, a kommunista ember személyiségének kialakítása. Oktató-nevelő munkájával a kommunista emberre jellemző erkölcsi tulajdonságokat fejlessze ki."⁷²

"Az általános iskolák számára 1963-ban kiadott tantervben a nevelés iskolai célját a kommunista ember személyiségének kialakításában határozta meg."⁷³ "Az oktatás Magyarországon az általános iskolákban 1948 és 1985 között központi egységes tantervek szerint folyt."⁷⁴ "Az 1985-ös még inkább azonban az 1993-as oktatási törvény felszámolta a közoktatási rendszer uniformizáltságát."⁷⁵

"1993-ban fogadták el az új oktatási törvényt. Ez az alapidokumentum 5 éves kortól iskola-előkészítőt ír elő."⁷⁶ E törvény nyomán felgyorsultak a Nemzeti Alaptanterv kidolgozásának munkálatai. 1995. október 5-én a kormány elfogadta Nemzeti Alaptantervet.

"A NAT gyökeres változást képvisel a magyar közoktatás erősen centralizált *a poroszos típusú* tantervi irányításához képest".⁷⁷

A NAT 1998-1999 tanévtől felmenő rendszerben került bevezetésre. A NAT-nak be kellett épülnie a Kerettantervbe és a Helyi Tantervbe. A Kerettantervek 8+4-es iskolaszervezeten alapultak. A pedagógusnak a módszertani szabadságot, a szabad taneszköz választást is biztosította a kötelező anyag mellett.

⁷¹ Pukánszky Béla-Németh András: Neveléstörténet Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 672.o.

⁷² uo. 672.o.

⁷³ u.o. 670.o.

⁷⁴ Hunyadi Györgyné-M. Nánási Mária: Pedagógiai tervezés Comenius 2004. Bp. 74.o.

⁷⁵ Ballér Endre: A Nemzeti Alaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996. 30.o.

⁷⁶ Pukánszky Béla-Németh András: Neveléstörténet Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 675.o.

⁷⁷ Ballér Endre: A Nemzeti Alaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996. 29.o.

"A közoktatási törvény pontosan meghatározza, az iskola pedagógiai programjának a lényegét, funkcióját, összetevőit."⁷⁸

A helyi tanterv "az iskola oktatásának a teljes képzési ciklusra szóló terve."⁷⁹ Tehát "a pedagógiai program és a helyi tanterv összefüggése, egysége és különbözősége lényegében a nevelés és oktatás kapcsolatrendszerét tükrözi."⁸⁰

⁷⁸ Ballér Endre: A Nemzeti Alaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996. 49.o.

⁷⁹ NAT 1995. 18.o.

⁸⁰ Ballér Endre: A Nemzeti Alaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996. 29.o.

4. A Sátai Általános Iskola története

4.1. Az iskolaalapítás előzményei:

"A községben az 1920-as években valószínűleg működött egy oktatási intézmény. A források alapján ennek a fenntartója 1926-ban az egri érsek által egy kérelmet nyújtott be az akkori vallás- és közoktatási miniszternek, hogy tájékozódjon az intézmény állapotáról. A központból kiküldött hatósági személy megállapította, hogy az 1926 előtti iskola mély fekvésű, és nedves épületben van elhelyezve, s ez veszélyezteti mind a tanulók, mind a tanárok egészségét (ezen iskola hol létééről a faluban élő 88-89 évesek sem tudnak tájékoztatást adni). Elrendelték, hogy a jelenlegi rossz állapotú épület helyett, egy magasabb fekvésű helyen kell építeni egy három tanteremmel és egy tanítói lakással rendelkező iskolát. Ezen épület megépítéséhez egy négyszáz négyzetméteres telket kell biztosítani. Egy másik kétszázötven négyszögöles telken pedig egy tanítói lakást kell építeni. Mivel megállapítást nyert, hogy a község lakosságának nagy része szegénységben él az akkori miniszter ígérte, hogy 300 millió korona építési segéllyel és 200 millió korona összegű építési kölcsönrel támogatja, ha az egyházközség a következő feltételeket elfogadva kötelezettségeket vállal:"⁸¹

- a) "A község kötelezi magát arra, hogy megfelelő telket biztosít az iskola és a tanítói lakás számára, gondoskodik az építkezéshez szükséges kézi és igás napszám szolgáltatásról. Az építés költségeihez 100 millió korona összeggel hozzájárul.
- b) A római katolikus egyház kötelezi magát, hogy a három tantermet és a két tanítói lakást, a miniszter által adott építési tervek szerinti szilárd építési anyagból készíti el. Nyilvános versenytárgyalás útján a kir. államépítészeti hivatal ellenőrzése mellett 1927 tavaszán felépíti. A felépített iskolát 1927. szeptember 1-én rendeltetésének átadja.
- c) A politikai-és egyházközség kötelezi magát arra, hogy az Országos Népiskolai Építési Alapból nyújtandó 100-100 millió korona összegű évi 6%-os kamatozású kölcsönt az alapnak 1928 jan. 1-től számított nyolc év alatt a mindenkori tőketartozás kamataival együtt félévi egyenlő részletekben visszafizeti."⁸²

⁸¹ A r. kat. vallás és közokt. miniszternek 26195/926 VIII. a.ü.o Borsod Gömör és Kishon közigazgatásilag egyenlőre egyesített vármegyék közig. bizottságához intézett rendeletének másolata.

⁸² Bp. 1926. nov. 13-án a miniszter helyett: olvashatatlan skh. államtitkár Róm. kat. par.

"Az 1926 november 13-án a Borsod, Gömör és Kishont közig. egyenlőre egyesített vármegyék közig. bizottsága egy végzést tett közzé, melyben ismertette az iskola építésében érdekelteket a miniszter 26195/1926 rendeletéről és a további eljárásokról."⁸³

"A hivatalos eljárások után kezdődött el az iskola építése 1927 tavaszán. Az építéshez szükséges telket a sátaí római katolikus egyház biztosította."⁸⁴

4.2. Az iskola létrejötte "régi iskola":

"1927 tavaszán elkezdődött az iskola és vele egybeépített tanítói lakás építése. Az iskola épülete három tantermes. Az iskola utcafrontra néző falán található az iskola címere.

1927. szept. 1-én már ebben az intézményben kezdték el a tanévet a község tanulói. A községben az 1920-as évek végén, s a harmincas években is nőtt a gyermekek létszáma.

Ezt a hipotézist igazolja az 1941 évi statisztikai adat. 1927-29-ben a községben született gyermekek száma 148 fő volt.

Az 1930-as években az iskolába beíratott tanulók létszáma is növekedést mutatott."⁸⁵

"1934/35 tanévben: 195 fő.

1935/36 tanévben: 209 fő.

1936/37 tanévben: 224 fő

1937/38 tanévben: 234 fő

1938/39 tanévben: 251 fő

Ezen adatok jól tükrözik azt a megállapítást, hogy a felépített tantermek kihasználtsága maximális volt."⁸⁶

⁸³ Borsod Gömör és Kishon közigazgatásilag egyenlőre egyesített vármegyék közig. bizottságtól 2415/kb. 1926.

⁸⁴ VI. 502. Borsod vármegye Tanfelügyelőségének irata. B-A-Z. megyei Levéltár.

⁸⁵ uo. B-A-Z. megyei Levéltár.

⁸⁶ uo. B-A-Z. megyei Levéltár.

"A tanulók összevont osztályokban tanultak. Az iskola három fős tanerőből állt, akik a következők voltak: Áder Irén tanítónő, Dorbach Gyula kántor-tanító és Ujvári László tanító.

Az iskolában az oktatás reggel kezdődött, az órát imádsággal kezdték. Délben minden tanuló hazamehetett ebédelni, s az óra délután 13 órától kezdődött újra és 16 óráig tartott.

A tanítók igyekeztek tudásukat átadni a tanulóknak, a lehető legjobban tanítani, s jó eredményeket elérni. Munkájukról tesz tanúbizonyságot, az 1936-43 közötti iskolafelügyelők mindenre kiterjedő értékelése. Több jegyzőkönyv maradt ránk Czangár Lajos és Göőz Pál iskolafelügyelők által készített értékelésekből.⁸⁷ Azoknak a tanulóknak, akik befejezték a 6. osztályt, s nem tanultak tovább, ismétlő iskolába kellett 3 évig járniuk, heti egy alkalommal csütörtöki napokon. A 12. életévüket betöltött fiúk levante mozgalomban vettek részt Zsuponyó József levante oktató vezetésével. A levanték erkölcsi és hazafias nevelésére nagy hangsúlyt fektettek.

4.3. Az iskola helyzete a II. világháború befejeződésétől a 60-as évekig:

Az 1945-49 közötti időszak az időszakát jelentette az iskola számára. Eleinte a változások nem voltak érzékelhetők, de később felgyorsultak az események. Az egyházi iskolák államosításáról 1948. június 16-án hozott törvényt az országgyűlés. Az iskola államosítása ebben az évben megtörtént. Az iskola élete alapjaiban változott meg az államosítás után, különösen ami az irányítást, az oktatás, nevelés elveit illeti.

Dorbach Gyula kántor-tanító azonnal elvesztette tanítói állását, mivel az egyházi teendőit nem volt hajlandó feladni. Az iskola tanítói lakásából is ki kellett költöznie. Az államosítás utáni első igazgató 1950-től Angyalossy József tanító lett. Különösen a hittanórák tekintetében élesedett ki a helyzet. A hittan oktatását Sáel László helyi plébános látta el. Eleinte nem, de az ötvenes évektől minden lehetséges módon akadályozták a munkáját.

Az 50-es évektől az iskolában kötelezően meg kellett ünnepelni március 21-ét, április 4-ét, május 1-jét, november 7-ét. Az orosz nyelv tanrendbe beiktatva kötelezővé vált. A Pajtás újságot már ajánlatos volt buzgón terjeszteni. Marx, Engels, Lenin és Sztálin műveit kötelezően tanulmányozniuk kellett a pedagógusoknak. Marxista szellemű könyvekkel árasztották el az iskolákat. A nyolcadik osztályos alkotmánytan tankönyveket pedig kommunista propagandával töltötték meg. Az 50-es évek elején rendszeresek voltak a röpgyűlések, kötelezően önkritikát kellett a pedagógusoknak gyakorolniuk. A politikai

⁸⁷ 1256/37 számú jegyzőkönyv

gyűléseken kötelességük volt részt venni. Minden tanteremben kötelező volt a kommunista jelkép jelenléte. Éltanulókat választottak az élmunkások mintájára, az osztályban faliújságot szerkesztettek. Ami az iskola épületét illeti, változás az államosítás után sem történt, az osztálytermekben a padok kopottak voltak, s a padlózat is gázolajjal volt bekenve. "A háború utáni első igazgatót Angyalossy Józsefet áthelyezték, és 1952-től Bolyki Ödön lett az intézmény igazgatója 1958-ig."⁸⁸ "Őt követte Zelenák Ferenc 1959. február 1-jétől 1960 júniusáig.

Kameniczky István 1949-be került az iskolához kezdő tanítóként. Több alkalommal (1958 második félévében és 1961 második félévében) bízták meg az igazgatói feladatok elvégzésével, és 1961 szeptemberétől az igazgatói állást ő nyerte el."⁸⁹

Mivel növekedett a gyermekek létszáma, a 8 osztály tanítása is nehézkes volt a három tantermes iskolában. Az oktatás délelőtt, délután folyt. "A helyhiány s a növekvő tanulói létszám miatt kezdtek hozzá a falu második iskolájának építéséhez 1960-ban, melyet Őri Lajos tervezett."⁹⁰ 1961 szeptember elejével átadásra került egy 5 tantermes 2 szintes iskola. Melyben az alsó szinten 2 tanterem, a felső szinten 3 tanterem az úttörőszoba és a könyvtár volt található. Az "új iskola" megépítésével megoldódott a helyhiány. Az új épületben 4. osztálytól 8. osztályig a "régik iskola" épületében pedig 1. osztálytól 3. osztályig folyt az oktatás. Az "új iskola" megépítése nagy örömet, elégedettséget váltott ki a szülők diákok körében. A két iskola igazgatásával 1960 szeptemberétől Kameniczky Istvánt bízták meg. Ő 1949-ben került az egri tanítóképzőből az iskolánkhoz. Több alkalommal (szükségből) kérték fel az igazgatói feladatok ellátására.

Kameniczky István személyében olyan igazgató került az iskola élére akiben a fennálló rendszer vezetői megbíztak. A párthoz, a kormányhoz hű, s kollégái felé határozott, türelmes, igazságos volt. Nevelőibe igyekezett szocialista öntudatot nevelni. Kollégáival együtt nemcsak szakmai továbbképzéseken vett részt, hanem ideológiai is.

4.4. Kameniczky István munkássága:

Az ő irányításával történt az újonnan épített iskola berendezése. Sokat tett iskolája környékének rendezéséért. Fásított, bokrosított, felsős diákjaival és azok szüleivel. Társadalmi munkát szervezett, s ennek segítségével elkészült az iskolát körülvevő kerítés, s annak befestése. Belülről is igyekezett az iskoláját szépíteni. 1964-ben állatgyűjteményt hozott létre, a kipreparált állatokat erre a célra készített szekrényben helyezte el.

⁸⁸ Értesítő másolat.

⁸⁹ Értesítő másolat.

⁹⁰ Tervrajz másolat.

Az ő irányításával jött létre az iskolakert, mely osztályonként volt felosztva. A tanulók művelték, s veteményeztek, palántáztak. A megtermelt árut a szomszédos nevelőotthon konyhájának adták át. Az iskola énekkarát is az igazgató úr vezette. Később ő alakította ki a "régi iskola" egyik tantermében a technika termet. A lányok részére főző, hímző szakkört szervezett, melyet felesége Soltész Olga vezetett. A gyakorlati teremben a lányok és fiúk is fa és fém munkadarabokat készítettek (kutacs, fadoboz). Kirándulásokat, akadályversenyeket, főzőversenyeket szervezett tanulói és osztályfőnökei részére. A győztes csapatot jutalmazta. A szülőkkel is jó kapcsolatot ápolt, több alkalommal szervezte meg a szülők bálját az iskolában. A tanulók szülei részére kézimunka szakkört szervezett (melyet felesége vezetett) s az elkészült darabokból kiállítást rendezett.

A bányauzemek vezetőivel is jó volt a kapcsolata, s így több alkalommal ingyenes szén szállítmánnyal tette könnyebbé az iskola épületek téli fűtését. 1982-ig volt igazgató, majd tanítóként dolgozott nyugdíjba vonulásáig. A falu lakóival nagyon jó volt a kapcsolata egészen 2012. január 21-ei haláláig.

4.5. dr. Kerekes Jánosné munkássága:

1982. szeptember elsejével dr. Kerekes Jánosné neveztek ki az iskola igazgatójává. Folytatta elődje aktív iskolaszépítő tevékenységét. Munkájához nagy lendülettel kezdett hozzá. A "régi iskola" épületében a pedagógus lakást konyhává és ebédlővé alakíttatta. Alsó tagozatban napközi otthonos csoportokat szervezett. Az "új iskola" épületében a fűtést korszerűsítette és mosdóhelyiségeket alakíttatott ki. A munkálatokat társadalmi munkával végeztette el. A társadalmi munkában a szocialista brigádok és a szülők vettek részt. A tantermek szakosítását is megoldotta, így kémia, biológia, történelem, magyar szaktantermeket alakított ki. Igazgatósága alatt különböző szakkörök is működtek pl.: egészségügyi, matematika, néptánc és színjátszó szakkör. A tehetséges tanulók továbbfejlesztését is segítette, az iskolában évente versenyeket, vetélkedőket szervezett.

A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítették a szaktanárok. A tanulók megyei földrajz, kémia versenyeken sikeresen vettek részt, felkészítő tanáruk Fürjes Sándorné volt. Igazgatónő jó kapcsolatot ápolt a községi tanács vezetőivel, a párt vezetőivel és a szülőkkel is. A szülőknek színházlátogatást és táncos rendezvényeket is szervezett. Igazgatósága az 1985-86-os tanév végén betegsége miatt befejeződött. Ettől kezdve egy átmeneti időszakra az igazgatói feladatok ellátásával Kovács Ernőné igazgató helyettest bízta meg. (Lásd 2. interjú)

5. Sátai iskola pedagógiai munkája a 1990-es évektől napjainkig

"Az iskola fenntartója a Sata Község Önkormányzata volt. A fenntartó által kiadott alapító okirat szerint az intézmény alapfeladata: a beiskolázási körzethez tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. A feladat megvalósításának érdekében az intézményben nyolc évfolyamos általános iskola működött. Az iskola körzetében élő családok szociális, anyagi, és kulturális helyzete nagymértékben eltér egymástól. Ezért a nevelő-oktató munkának ehhez a helyzethez kell igazodnia. A tanórán és tanórán kívül is segítették a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, de kiemelt feladatként tekintették a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését.

Az iskola sajátos arculatának kialakítása során a művészeti oktatás elemeit igyekeztek erősíteni. A munkájuk eredményeként az iskolában zene és tánciskolai kihelyezett tagozatok működtek. A színjátszó és a kézműves csoportok is a művészeti nevelést szolgálták. Fontos feladatnak tekintették, az egészséges életmódra nevelés megvalósulását. A rászoruló tanulóknak könnyített testnevelési foglalkozásokat biztosítottak."⁹¹

5.1. Az iskola pedagógiai programja:

5.1.1. A Sátai Általános Iskolában tanító pedagógusok a mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alábbi pedagógiai alapelveket juttatták érvényre:

- a) "Az iskolájukban olyan légkört teremtettek, ahol a tanulók otthon érezhették magukat.
Ennek keretében:
 - A tanulók személyiségét tiszteletben tartották.
 - A gyermekeket bevonták saját iskolai életük megszervezésébe.
 - A tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vették.
 - A előre megismerhették a velük szemben támasztott követelményeket.
 - Minden gyermek számíthatott a pedagógusok segítségére a tanulmányi munkában, és az élet egyéb problémáiban.
- b) A tanulók teljes személyiségének fejlesztését, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, készségeinek és képességeinek kialakítását és bővítését tartották a legfontosabb pedagógiai feladatnak."⁹²

⁹¹ Sátai Általános Iskola Tanterületének Ped. Programja 2004. június 22. 2.o.

⁹² u.o. 3.o.

"A nevelők szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívántak nevelni a rájuk bízott gyermekekből."⁹³

"Ennek érdekében:

- A tervszerű nevelő és oktató munkájuk során a tanulók alapkészségeit fejlesztették.
 - Az iskola olyan ismereteket közölt, melyek megalapozták a tanulók műveltségét.
 - Az intézmény oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látta.
 - Fontosnak tartották, hogy diákjaik elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit.
 - Törekedtek az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak kialakítására.
 - Igyekeztek tanulóikkal megismertetni a nemzeti kultúra, a történelem eseményeit és hagyományait.
- c) Az iskola a szülőkkel ápolta a kapcsolatok révén folyamatosan részt vett a lakóhelyük életében. Rendszeresen kapcsolatot tartottak a tanulók szüleivel. Igyekeztek lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a tanulók és szüleik.
- d) Eseményeiben olyan tanuló képe élt, aki a családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat: humánus, erkölcsös, fegyelmezett, művelt, kreatív, jó eredmények elérésére törekszik, becsüli a tudást, ismeri, tiszteli, ápolja a nemzeti kultúránkat, történelmünket és a környezetünk értékeit.

A nevelők mindennapi nevelő oktató munkája arra irányult, hogy a legtöbb diák végzős korára rendelkezzen az itt felsorolt személyiségjegyek többségével."⁹⁴

5.1.2. Az iskolában folyó oktató és nevelő munka célja és feladata:

"A pedagógiai munkájuk alapvető feladata volt, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékeket a tanulók elsajátítsák, ez meggyőződéssé váljon bennük, és határozza meg magatartásukat.

- Az élet tisztelete, védelme. A természet megóvása."⁹⁵

⁹³ SÁTAI Általános Iskola Tantestületének Ped. Programja 2004. június 22. 3.o.

⁹⁴ u.o. 4-7.o.

⁹⁵ u.o. 8.o.

- "Az ember testi, és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága.
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye.
- A család tisztelete.

Az iskolában folyó nevelő oktató munka feladata volt, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítsék.

A nevelési célok megvalósítását segítették az iskola pedagógusai által alkalmazott nevelési módszerek:

- Közvetlen módszer: melyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül hat a tanulóra.
- Közvetett módszer: azok amelyekben a nevelő hatás áttételesen a tanulói közösségen keresztül érvényesül."⁹⁶

5.1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

"Az iskola nevelő és oktató munkájának feladata volt, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével fejlessze. A személyiség fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok: a tanulók értelmi, erkölcsi, közösségi, érzelmi, akarat, nemzeti, állampolgári, munkára, egészséges életmódra nevelése. Az iskola személyiségfejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási óra, melyen az iskola nevelői kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást."⁹⁷

5.1.4. A közösség fejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

"A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósult meg, másrészt közvetett módon a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesült.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatok:

- a) Különböző iskolai, tanulói közösségek megszervezése.
- b) A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele, a tanuló közösségek fejlesztésében.
- c) Az önkormányzás képességének kialakítása.
- d) A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
- e) A közösség hagyományainak kialakítása."⁹⁸

⁹⁶ Sántai Általános Iskola Tantestületének Ped. Programja 2004. június 22. 8-10.o.

⁹⁷ u.o. 13-17.o.

⁹⁸ u.o. 15-16.o.

5.1.5. Személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszerek és szervezeti formák:

"A tanulói személyiség fejlesztésének színtere a tanítási-tanulási folyamatban illeszkedő óra. Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat során fontosnak tartják a tanulók motiválását, tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) Motiválás célja: a tanulóknak felébresszék azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik.
- b) A tanítási órák tervezésénél, és szervezésénél előtérbe helyezték azokat a módszereket, amelyek a tanulók aktivitását biztosították.
- c) A tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás.⁹⁹

5.1.6. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

- a) "Hagyományőrző tevékenységek:

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartottak.

- b) A diákönkormányzat:

A diákönkormányzatot 4-8. osztályban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőség irányította. Munkájukat az iskola által megbízott nevelő segítette.

- c) Tehetséggondozó, és felzárkóztató foglalkozások:

Az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítették.

1-8. évfolyamon egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szerveztek. Alsó tagozatban olvasás-matematika, felső tagozatban matematika-magyar-fizika tárgyból. A jó eredményt elérő tanulók számára képességfejlesztő órákat tartottak heti 1 órában.

- d) Iskolai sportkör:

Az iskolai sportkör tagja volt az iskola minden tanulója. A sportkör biztosította a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését különböző sportágakban az iskolán belüli és kívüli sportversenyekre. Az iskola tanulói az alábbi sportágakban tevékenykedtek: foci, sakk, atlétika, úszás.¹⁰⁰

⁹⁹ SÁTAI Általános Iskola Tanterületének Ped. Programja 2004. június 22. 8-17.o.

¹⁰⁰ u.o. 18-19.o.

"Több versenyen sikereket értek el pl.: Balaton átúszása, testnevelő tanár és két gyerek. 100 m-s gyorsan és 100 m-s mell úzásban megyei ezüstérmet nyertek. Több teremlabdarúgó bajnokságon is sikereket értek el.

e) Az intézményben az alábbi szakkörök működtek:

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálta. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek: művésziek, technikaiak, és szaktárgyiak.

Szaktárgyi szakkör:

Kémia szakkör, biológia, matematika szakkör.

Művészi szakkörök:

Fazekas szakkör. tánc szakkör.

f) Napközi, tanulószoba:

A jelentkezők számától függően a szülők kérésére alsó tagozatban napközi otthonos, felső tagozatban pedig tanuló szobai csoportokat szerveztek.

g) Tanulmányi kirándulások:

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése céljából a tanulók számára tanulmányi kirándulásokat szerveztek. A tanulóik ellátogattak a Nyíregyházi Vadas Parkba, Duna-kanyarba, Sárospatakra, Lillafüredre sbt.

h) Múzeumi, könyvtári előadáshoz kapcsolódó foglalkozások:

Egy-egy tárgy néhány témájának feldolgozása a közművelődési intézményben történt: a könyvtárban író-olvasó találkozót szerveztek, és híres személyekkel is megismerkedhettek pl.: Somával.

i) Szabadidős foglalkozások:

Sok szabadidős programot szerveztek a tanulók számára. A tanulók táborokban vettek részt pl.: Dédestapolcsányi tábor, Sárospatak nyelvi tábor. A tantestület évente több alkalommal szervezett színházlátogatásokat Miskolcra és Egerbe. Évente 2-3 alkalommal kerékpártúrákat szerveztek a felső tagozatosok számára."¹⁰¹

5.1.7. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

a) "A pedagógusok, és a tanulók személyes kapcsolatainak, és a családlátogatásoknak a fő célja az volt, hogy a gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő problémákat feltárták, és megelőzték."¹⁰²

¹⁰¹ SÁTAI Általános Iskola Tantestületének Ped. Programja 2004. június 22. 19-20.o.

¹⁰² u.o. 22.o.

- b) "Az iskolában a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek és ifjúságvédelmi felelős működött.

Feladata:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről amelyekhez a problémáik megoldása érdekében fordulhattak.
 - Családlátogatásokon vett részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Az okok megléte esetén tájékoztatta a gyermekjóléti szolgálatot.
- c) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetése érdekében az iskola együttműködött a területileg illetékes, jelen esetben az Ózd városi nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal, polgármesteri hivattal, gyermekorvossal, és a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal, és egyházakkal."¹⁰³

5.1.8. Kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése:

"Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulást megszervezték. Felzárkóztató órákon és foglalkozásokon segítettek a tananyag hiányosságok pótlásában. 2005/2006-os tanévtől gyógypedagógus alkalmazásával az integrált oktatást is bevezették."¹⁰⁴

5.1.9. A szülők a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái:

- a) "Családlátogatás:

A családlátogatás alkalmával megismerték a családi hátteret, körülményeket, és tanácsokkal látták el a szülőket.

- b) Szülői értekezlet:

Ezen a fórumon tájékoztatták a szülőket az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, a helyi tanterv követelményeiről, valamint az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról. A szülőértekezletek időpontját az iskolai munkatervben határozták meg.

- c) Fogadó óra:

A szülők és pedagógusok találkozásának személyes színtere volt. Ezen keresztül konkrét tanácsokkal segítették egy-egy tanuló egyéni fejlesztését."¹⁰⁵

¹⁰³ Sátai Általános Iskola Tantestületének Ped. Programja 2004. június 22. 22-24.o.

¹⁰⁴ u.o. 24-25.o.

¹⁰⁵ u.o. 26-27.o.

5.1.10. Az iskola Egészségnevelési programja:

"Az iskola az egészségnevelési tevékenységet kiemelt feladatként kezelte. Igyekezett az egészség megőrzésének szempontjából a legfontosabb ismeretekkel megismertetni a tanulókat (táplálkozás, alkohol, kábítószer, dohányzás elleni küzdelem, személyes higiénia stb.). Az egészségnevelést az iskola minden pedagógusának kötelező feladatává tették.

Az iskola egészségügyi szolgálata, iskolaorvos, védőnő, félévente egy-egy alkalommal ötödik-nyolcadik évfolyamon osztályfőnöki órát tartott az egészségnevelésről. A tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatát is megszervezték."¹⁰⁶

5.1.11. Az iskola Környezeti nevelési programja:

"Fontosnak tartották a tanulók környezettudatos magatartásának kialakítását is. A tanulók életkoruknak megfelelően foglalkoztak tanórán és tanórán kívüli környezet megóvásának legfontosabb ismereteivel. A környezeti nevelés minden pedagógus legfontosabb feladata volt. Félévente gyalog és kerékpártúrát szerveztek a Lázbérci-tóhoz, illetve Szilvásváradra. A játékos vetélkedőket összekötötték akadályversennyel. Időnként szemétgyűjtést végeztek az iskola udvarán és a faluban tanáraik vezetésével."¹⁰⁷

¹⁰⁶ Sátai Általános Iskola Tantestületének Ped. Programja 2004. június 22. 29-30o.

¹⁰⁷ u.o. 31-32.o.

6. Bakai Vilmosné munkássága

1988/89-es tanévtől Bakai Vilmosnét bízták meg az iskola vezetésével. A Tanárnő az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola elvégzése után került iskolánkhoz, mint matematika-fizika szakos tanár.

Igazi közösségi ember, jó szervező, vezető képességekkel rendelkezik, melyet az iskola, s a falu vezetése hamar felismert. Intézményünkbe kerülése után azonnal megbízták a 3535 számú Vasvári Pál Úttörőcsapat vezetésével, s két évvel később igazgatói megbízást kapott. Igazgatói kinevezése után első tevékenysége, hogy az újonnan épült iskola földszintjén lévő üresen álló szolgálati lakásból fiú és lány öltözőt alakíttasson ki. A 2-es számú tanteremből tornaszobát hoztak létre, ahol az iskola tanulói testnevelés órákon kulturált körülmények között dolgozhattak. Az újonnan kialakított tornaszobában kezdődött a táncszakkör Fürjes Sándorné tánctanár vezetésével. Később az iskola igazgatósága a Diósgyőri Alapfokú Táncművészeti Iskolával kötött szerződést, s az iskola ezen intézmény kihelyezett tagozataként működött. Következő évben az ózdi Erkel Ferenc Zeneiskolának is kihelyezett tagozata lett a sátai iskola. Megszervezte a kerámia szakkört, mely később kerámia tagozatként működött. Vezetőjének a szilvásváradi Gaál Árpád keramikus művészt kérte fel.

Beindította a dráma tagozatot is, melynek vezetője Hossó Gáborné lett.

Az igazgatónőnek a célja az volt, hogy olyan művészeti komplexumot hozzon létre, hogy azok is, akik a tanulásban nem tudtak sikereket elérni, ezen a művészeti órákon sikeresek legyenek. Itt helyben megkapjanak mindenfajta képzést, s képességeiket fejleszteni tudják. Ezt célját elérte, hisz sok gyengébb képességű tanuló a tánc, a zene, a színjátszás és a kézművesség terén jó eredményeket tudott felmutatni.

1992-ben hozta létre a Sátai Iskoláért alapítványt. Sokat tett az informatika fejlesztéséért is. Pályázatot nyújtott be, mely sikeres volt. 15 db számítógépet, és egy fénymásolót nyert az iskolája számára. Sajnos egy betöréses lopás során óriási veszteség érte az intézményt, hisz a pályázaton nyert gépeket, s egyéb számítástechnikai eszközöket ismeretlenek eltulajdonították. Ezen felszerelések pótlása az oktatás minőségi javítása érdekében elengedhetetlen volt.

Az igazgatónő igyekezett a falu mostoha körülményein is javítani, minden építő, szépítő munkálatban részt vett.

Részt vett a LEADER program megvalósításában is. Ez a program egy kísérleti program volt, melynek keretében lehetőség nyílt a falu kulturális központtá alakítására. 2004 tavaszára elkészült egy szabadtéri színpad, amely az előtte lévő burkolt térrel méltó helye lett a szabadtéri előadásoknak.

2004 tavaszán került sor a Bükki Hegyhát Kulturális Fesztivál megrendezésére, melyre számtalan település számtalan műsorral érkezett. Megmérkőztek egymással a színdarabok, rajzok és más képzőművészeti alkotások, zenei produkciók. A fesztivál hete sokoldalú szórakozási lehetőséget kínált, mind a résztvevőknek, mind a közönségnek. A gála színtere a szabadtéri színpad volt, így annak felavatása méltóképpen történt. A fesztivál után alig egy héttel községünk adott otthont az Európa Expónak, ahol a környékbeli és sáti iskola tanulói és fiataljai több minisztérium képviselőjétől az Európai Unióban zajló életről, a csatlakozás előnyeiről és a fiatalok számára kínált lehetőségekről hallhattak. Természetesen megünnepezték az Európai Unióhoz való csatlakozást is. Az iskola tanulói elkészítették a korábbi tagországokat bemutató tablót, s zászlókkal, sárga-kék lufikkal a kezükben vonultak a sportpályára, ahol egy nagy kört alkotva szimbolizálták a bővülő uniót, s a belépő Magyarországot is. Nem mindennapi látványt nyújtott a rengeteg levegőbe engedett sárga-kék színű léggömb.

Igazgatónő fáradhatatlanságát jelzi, hogy az iskolában végzett munka mellett, részt vett a falu minden rendezvényén. Így a sportöltöző kialakításában is aktívan részt vállalt. Az átadáson részt vett az akkori államtitkár úr, és a választókerületünk országgyűlési képviselője, s számos más közéleti személyiség. A sportöltöző léte a jövőben megtartandó sportrendezvények szempontjából nem elhanyagolható.

Az igazgatónő tervei között szerepelt egy olyan kerámia készítő csoport létrehozása, ami szintén a faluszépítést tűzte ki céljául. A csoport megalakult iskolásokból és iskolából kikerült, középiskolában tanuló fiatalokból. Kerámiával kívánták díszíteni a "régis iskola" épületét, s egységesíteni szerették volna a házszámok formáját is. Ezen feladatokat a vezető keramikus Gaál Árpád segítségével próbálták végigvinni. Munkája során sok pályázatot írt munkatársai bevonásával. 2007-ben 10 európai országot érintő pályázatot, s ezt meg is nyerte.

A projekt 2008. februárjában indult, és 2009. január végéig tartott. A projekt országai: Anglia, Németország, Málta, Bulgária, Olaszország, Románia, Svédország, Szlovákia, Ausztria, és Magyarország.

A projekt célja: olyan ifjúsági hálózat létrehozása, amely társadalmi probléma köröket vitatott meg, helyi és európai szinten. Tárgyalandó három témát a fiatalok 10 témából választották ki.

A pályázat 6 szakaszból állt:

Első fázisa:

A tanulók és a falu fiataljai Bécsben vettek részt egy előkészítő találkozón. Itt ismertették meg velük a projekt fázisait, és segítséget adtak a lebonyolításhoz.

Második fázis:

Az olaszországi partnerszervezetük létrehozott egy honlapot, melyen keresztül a fiatalok véleményt alkothattak, feltehettek kérdéseiket, és javaslataikat. Minden ország saját fórumot kapott, ahol saját anyanyelvüket használhatták. A kommunikáció angol nyelven történt. Pályázni lehetett a projekt logójára is. Minden ország elküldte saját tervezetét. A sáti iskola által beküldött logó lett a nyerő, melyet Recskó Márk 6. osztályos tanuló készített. Ez a logó díszíti a projektben résztvevő országok pólóit.

Harmadik fázis:

A promócióra fektették a hangsúlyt. Helyi ifjúsági parlamentet létesítettek, aktívan résztvevő fiatalokat kerestek, akik a későbbiekben segítik a munkát. 8 tehetséges fiatal választottak, akik országunkat képviselik Velencében. Ezek a fiatalok az iskolánk akkori, és korábbi tanulói voltak.

Negyedik fázis:

Kiválasztásra került a három társadalmi probléma: környezetvédelem, káros szenvedélyek, kivándorlás-bevándorlás.

Ötödik fázis:

Az ifjúsági parlamenti tagok helyi kutatásokat végeztek a kiválasztott témákkal kapcsolatosan.

Hatodik fázis:

Velencében megrendezésre került az ifjúsági parlamentek találkozója, amelyen a három téma megvitatása történt. Itt a fiatalok tapasztalatot cseréltek, s létrehoztak egy ifjúsági társadalmi ágendát. Melyet 2009. januárjában Brüsszelben bemutatottak az Európai Oktatási Audiovizuális és Kulturális Ügynökségnek.

Az agenda a későbbiekben hatással volt a későbbi cserepályázatokra. Ez a fiatalokra közvetlen és közvetett hatást gyakorolt. Fejlődött a fiatalok szociális készsége, lehetőséget kaptak, hogy aktív szerepet töltsenek be községükben a kutató munkájuk során. Közvetett hatást is gyakorolt a fiataljainkra, hisz a nyilvános viták segítik, hogy fiataljaink aktív

állampolgárrá válhassanak. Helyi szinten is figyelemmel kísérték a résztvevő fiatalok számát. A fiatalok az Igazgatónő segítségével sokat dolgoztak.

Korábban az iskolából eltulajdonított számítógépeket pályázat útján próbálta pótolni az Igazgatónő. 2008/2009 évben az Opel Magyarország hátrányos helyzetű iskolák támogatására pályázatot írt ki. A pályázatot az iskola megnyerte, és 17 db laptopot kapott. Ezen gépek átvétele Mátraszentimréen történt.

2010/2011 tanévben nagy figyelmet fordított az iskolában folyó nyelvoktatásra is. Egy nyelvi labort is létrehozott. Pályázat útján másfél milliós értékben kapott az iskola nyelvtanításához szükséges felszereléseket.

2011-ben a Sáta Községi Önkormányzatának Intelligens Iskola programja pályázatán 6.898.213 Ft nyert az iskola.

A pályázat segítségével interaktív táblát, projektort kivetítőt kapott az intézmény.

Az interaktív tábla használatához minden pedagógus OKJ képzésen vett részt, amit elvégeztek a pályázati pénzből. A tornaszoba felújítására, és tornaeszközök vásárlására is, fordítottak a pályázati pénzből.

Nagy álma volt az Igazgatónőnek, hogy "az új iskola" épületét átalakíttassa. Elképzelt iskolájáról egy látványtervet is készíttetett, s reménykedett abban, hogy az intézményt átalakíttathatja. Az iskola épülete nem volt felújítva az átadása óta.

Tető, csatornarendszere elavult, az épület sok helyen már be is ázott. Átalakítási elképzelését az önkormányzat képviselőtestületének nagy része nem támogatta.

Így kénytelenek voltak szakmailag jól felszerelt tantermekben, de régi elavult épületben végezni oktató nevelő munkájukat.

Az Igazgatónő célja az volt, hogy a tantestület nevelési oktatási munkáját magas színvonalon, és megújult környezetben végezze. Sajnos céljai megvalósításában az önkormányzat vezetői többször gátolták.¹⁰⁸

¹⁰⁸ Lásd 3. sz. Interjú a mellékletben.

7. Az iskola megszűnése

Az ezredfordulótól a község iskolás korú gyermekeinek száma csökkent.

Az iskola roma származású tanulóinak aránya nőtt. A magatartási problémák elszaporodása miatt az iskola magyar származású tanulóit a szülők kiírták az iskolából, és a szomszédos dédestapolcsányi illetve ózdi iskolák valamelyikébe írták be. Ennek következtében tovább csökkent az iskola tanulóinak létszáma is. Ebben az időszakban Sata Község Önkormányzata csődeljárás alatt volt, ezért nem tudta megfelelően finanszírozni az iskola fenntartását. Az önkormányzat képtelen volt az iskola számláit kifizetni, sőt a pedagógusok bérének kifizetése is akadozott. Többször előfordult, hogy a pedagógusok csak a bérük felét kapták meg, s csak a hónap végén jutottak hozzá a bérük második feléhez.

A tüzelő beszerzése is gondot okozott az utóbbi években. Az önkormányzat nem tudta a tüzelő anyagot megvásárolni az iskola számára, s az igazgatónő különböző vállalatoktól próbált segítséget kérni. Két évben is a Berentei Hőerőmű két kamionnyi faháncsot szállított és lignittel segítette ki az iskolát, hogy fűteni tudjanak. Mivel az önkormányzat nem tudta az 1927 óta fennálló iskolát finanszírozni, az önkormányzat képviselő testülete a Sata, Kossuth u. 2. sz. illetve a Kovozsvári út 5. sz. alatt működő Satai Általános Iskola fenntartói jogát, és a tanulók nevelését, oktatását 2011. augusztus 31. napjától határozatlan időre átadta a Dzsaj Bhim Község valamint a Dr. Ámbédkár Gimnázium, Szakképző iskola, Általános Iskola és Művészetoktatási Intézmény részére.

Az új intézmény vezetői: Orsós János elnök, és Derdák Tibor igazgatók voltak.

Az átvett iskolában a 8 évfolyamos képzés keretén belül 65 fő satai tanuló folytatta tanulmányait. Az átvételkor még úgy tűnt a közösség a tantestületet átveszi. Később derült ki, hogy a pedagógusok elé elfogadhatatlan szerződési feltételeket tettek, ezért a nevelőtestület, és vezetése nem kívánt a Dzsaj Bhim Községgel együtt dolgozni. Két pedagógus kivételével a tantestület a tanév kezdése előtt egy nappal augusztus 31-én felállt és távozott az iskolából. A több diplomás szakmailag jól képzett pedagógusok munkanélkülivé váltak. A Dzsaj Bhim község 2013. júniusáig tudta működtetni az iskolát, s ekkor végleg bezárták.

Jelenleg mindkét épület üresen áll, állaga tovább romlik. Szomorúsággal tölt el, hisz a község szép környezetben fekszik, de természeti szépségét leszámítva a szegényes jelző mondható rá.

8. Összegzés

Sáta községben a bizonyítékok alapján 1927-től működött iskola. Az iskola római katolikus elemi népiskola volt 1948 júniusáig az államosításig. 1949 után állami népiskolaként, majd állami általános iskolaként működött. Ebben az intézményben 8. osztályos alsó felső tagozatos szerkezetben folyt az oktatás. Az 1985-ös, de még inkább az 1993-as oktatási törvény felszámolta a közoktatási rendszer uniformizáltságát. Ez lehetővé tette, az iskola fenntartók körének és jogainak kiszélesítését, ezt 1993-94-es statisztikai adatok is jól mutatják.¹⁰⁹ A helyi önkormányzatokhoz került az iskolák 94,8 %-a így a Satai Általános Iskola is önkormányzati fenntartású lett. Az iskola költségeihez az államháztartás az iskola fenntartójának juttatott "normatív támogatás" útján járult hozzá.

Az oktatás az önkormányzat helyi költségvetéséből is részesült. Ennek kb. egyharmadát kapta, ami azt mutatta, hogy a közoktatás finanszírozása a legjelentősebb önkormányzati feladat volt. Az oktatás finanszírozásához hozzájárult még a gazdálkodási szféra a Szakképzési Alap révén. Az egyéni támogatások, így az alapítványi befizetések és a szülői hozzájárulások. Későbbi évek során megfigyelhető volt az a tendencia, hogy az önkormányzati kiadásoknak alig a felét fedezték a központi költségvetési támogatások. A többi az önkormányzatok részben egyéb állami támogatásokból, részben saját bevételeikből fedezték. A közoktatás finanszírozásában a központi költségvetés részvétele fokozatosan csökkent, az önkormányzatoké pedig növekedett. A NAT szabályozásának megfelelő oktatás egyes területeken növekvő kiadásokat okozott. Például informatika, idegen nyelvek, differenciálás. A NAT-ra kell építeni az iskolai programok sajátos kiegészítéseit is. Iskolánk esetében a művészeti oktatás területeit. "Ugyanakkor megnövekedtek a pedagógusok továbbképzésével, a különböző szakmai és pedagógiai szolgáltatásokkal tantervek, tankönyvek választékának bővítésével összefüggő finanszírozási igények is".¹¹⁰ A NAT bevezetésének eredményes megvalósítása megkövetelte az iskolák helyzetének jelentős javítását. A megnövekedett finanszírozási igényeket az iskola vezetése a meghirdetett pályázatokon elnyert taneszközökkel és pénzüsszegekkel igyekezett enyhíteni több-kevesebb sikerrel.

¹⁰⁹ Ballér Endre: A Nemzeti Aaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996. 30.o.

¹¹⁰ Ballér Endre: A Nemzeti Aaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996. 40.o.

Sajnos az ország válságos gazdasági állapota, s az önkormányzat adóság rendezési eljárás miatt fennálló fizetéseképtelensége is hozzájárult ahhoz, hogy iskolájának működéséhez a megfelelő feltételeket már nem tudta biztosítani. Ebben a válságos állapotban döntött úgy, Sata község képviselő testülete, hogy iskolájának működtetési jogát 2011 augusztus 31-el átadta Dzsaj Bhim Község alapítványa részére.

Nem terjesztendő! Ez kizárólag csak a szerző joga.

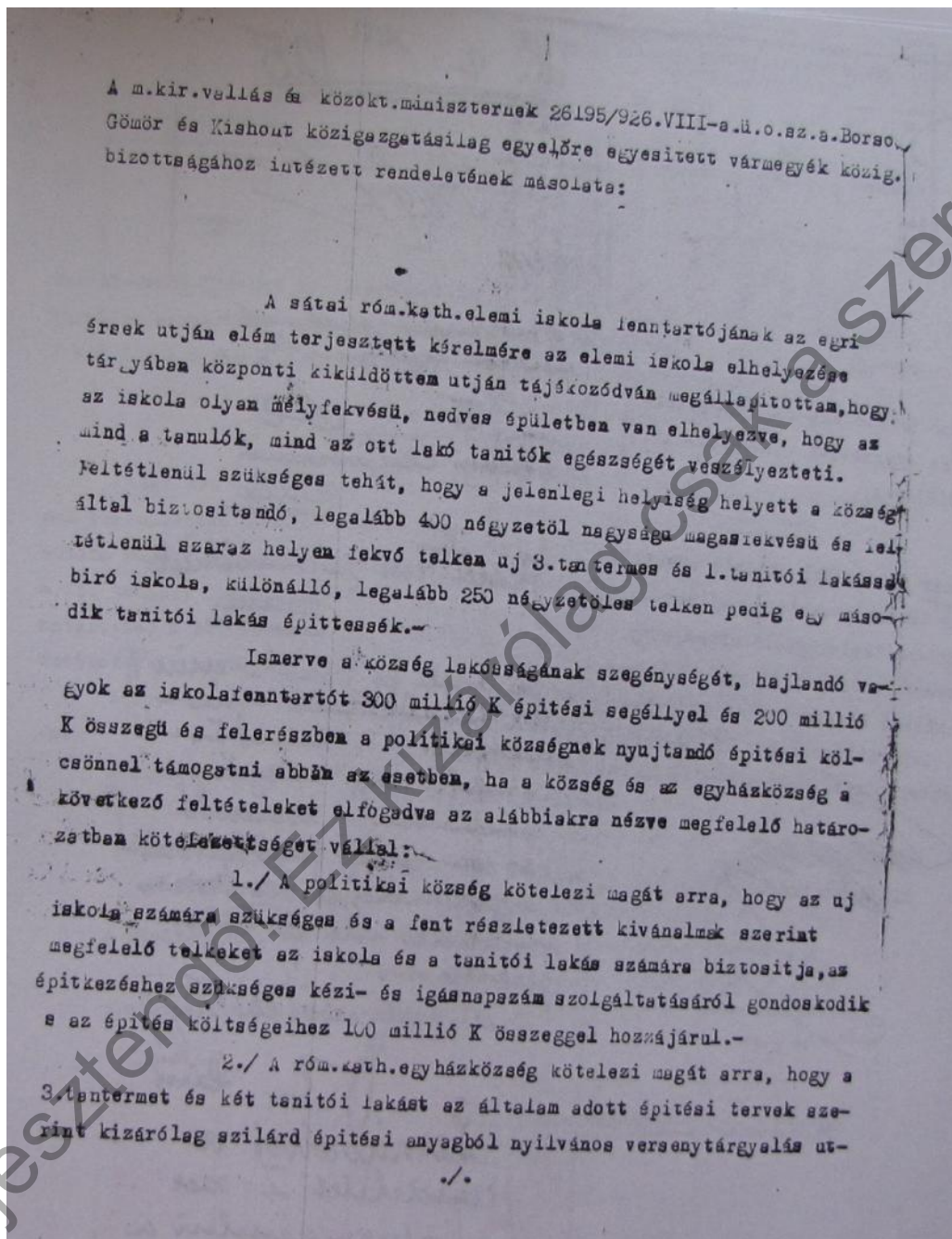
9. Irodalomjegyzék

1. Ózd és térsége című kézikönyv
CEBA Kiadó Bp. 2003. június 1
2. Lehoczky Alfréd: Várak, Urak, Háborúk Bán-völgye és Hegyhátság a középkorban
Felsőmagyarország Kiadó Miskolc 1996.
3. Klein Gáspár: Borsod vármegye és népességének története-vármegyei Szociográfiák V. Borsod vármegye Bp. 1939.
4. Ózdi Honismereti Közlemények 3. Nagy Károly: Beszélnek a régi kövek Ózd környékén Ózdi Népművelődési Intézmények Igazgatósága Ózd, 1984.
5. Pukánszky Béla-Németh András: Neveléstörténet
Nemzeti Tankönyvkiadó Bp.
6. Hunyadi Györgyné-M. Nánási Mária: Pedagógiai tervezés Comenius 2004. Bp.
7. Ballér Endre: A Nemzeti Alaptantervtől az iskolai nevelő-oktató munka tervezéséig. Országos Közoktatási Intézet Bp. 1996.
8. NAT 1995.
9. A r. kat. vallás és közokt. miniszternek 26195/926 VIII. a.ü.o Borsod Gömör és Kishon közigazgatásilag egyenlőre egyesített vármegyék közig. bizottságához intézett rendeletének másolata.
10. Bp. 1926. nov. 13-án a miniszter helyett: olvashatatlan skh. államtitkár Róm. kat. par.
11. Borsod Gömör és Kishon közigazgatásilag egyenlőre egyesített vármegyék közig. bizottságtól 2415/kb. 1926.
12. VI. 502. Borsod vármegye Tanfelügyelőségének irata. B-A-Z. megyei Levéltár.
13. 1256/37 számú jegyzőkönyv
14. Satai Általános Iskola Tantestületének Ped. Programja 2004. június 22.
15. Mann Miklós: Oktatáspolitikusok és koncepciók a két világháború között.
Országos pedagógiai Könyvtár és Múzeum Bp. 1992.
16. Dr. Kéri Katalin: Neveléstörténeti vázlatok
Janus Pannonius Tudományi Egyetem Természettudományi Kar
ORFK Oktatási és Kiegészítő Központ
Pécs-Bp. 1996.

17. Kikli Tivadar: Magvetés
Az Egri Érseki Fiú Felsőkereskedelmi középiskola története 1921-1948.
A Felsőkereskedelmi és Közgazdasági Iskola Baráti Köre Eger
18. Ferencsik Erzsébet: Dolgozatírás felsőfokon
Krónika Nova Kiadó Bp. 2003.
19. Falus Iván: Didaktika
Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 2003.
20. Hölvényi György: Pyrker János Emlékkönyv
Eger, 1987.
21. Falus Iván: Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe
Műszaki Könyvkiadó Bp. 2004.
22. Nagy Károly-Tóth Péter-Seresné dr. Szegőfi Anna: Régi Históriák Ózd és Környéke múltjának írott forrásai
Helytörténeti olvasókönyv
Ózd, 1984.
23. Paládi Kovács Attila: A barkóság és népe
Herman Ottó Múzeum Miskolc 1982.
24. Az általános iskolai tanulók tervszerű nevelésének programja
Tankönyvkiadó Bp. 1963.
25. Sándorfi György: Korai helyneveink vizsgálata
Miskolc, 1989.
26. Vendégváró
Látnivalók Borsod-Abaúj-Zemplén megyében
Well-Press Kiadó Miskolc 1998.
27. Dr. Komlósi Sándor: Neveléstörténet
Tankönyvkiadó Bp. 1986.
28. Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába
Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 2001.
29. Német András: Neveléstörténet II-III.
Juhász György FT. Kiadó Szeged

10. Mellékletek

9.1 Az iskola építésének alapidokumentumai

vállal: — 1./ A politikai község kötelezi magát arra, hogy az új iskola számára szükséges és a fent részletezett kívánalmak szerint megfelelő telkeket az iskola és tanítói lakás számára biztosítja, az építkezéshez szükséges kézi- és igásnapszám szolgáltatásáról gondoskodik s az építés költségeihez 100 millió korona összeggel hozzájárul.
2./ A rom.kath.egyházközség kötelezi magát arra, hogy a 3. tantermet és két tanítói lakást az állam adott építési tervek szerint kizárólag szilárd építési anyagból nyilvános versenytárgyalás útján a kir. államépítészeti hivatal ellenőrzése mellett 1927 tavaszán felépíti s 1927 szeptember 1-én rendeltetésének átadja. 3./ Mind a politikai, mind az egyházközség kötelezi magát arra, hogy az Országos Népiskolai Építési Alapból nyújtandó 100-100 millió korona összegű s évi 6 %-os kamatozású kölcsönt az Alapnak 1928 január 1-től számított 8 év alatt a mindenkorli tőketartozás kamataival együtt félévi egyenlő részletekben visszafizeti. Budapest, 1926. évi november hó 13-án. A miniszter helyett: Olgyhatlan aláírás. dk. h. államtitkár.

Kir. befolygylő urnak

Helyben.

Borsod, Gömör és Kishont közig. egyelőre egyesített
vármegyék közig. bizottságától

2 4 1 5 /kb. 1926

Tárgy: a sáti rom. kath. elemi iskola építési állomsegélye.

V é g z é s .

A vallás és közoktatásügyi miniszterur f. évi november 13-án
kelt 26.195/1926 sz. rendeletét a közig. bizottság tudomásvétel és tovább-
bi eljárás végett a kir. tanfelügyelőnek a sáti községi előljárásnak
és a sáti rom. kath. iskolaszéknek másolatban kiadja. A hozandó hatá-
rozat felsőbb hatósági jóváhagyás bevétele nélkül felterjesztés végett
a kir. tanfelügyelőnek beterjesztendő.

Miskolc, 1926 november 28.

Előispán elnök.

G. R. o. P.

+++++

M á s o l a t : Magyar kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium. 26195/
1926 VIII. a. n. o. Borsod, Gömör és Kishont közigazgatásilag egyelőre egyesí-
tett vármegyék közig. bizottságának. Miskolc.

A sáti rom. kath. elemi iskola fenntartójának az egri érsek útján elem-
terjesztett kérelmére az elemi iskola elhelyezése tárgyában központi ki-
küldöttem útján tájékozódván megállapítottam, hogy az iskola olyan mélyfek-
vésű, nedves épületben van elhelyezve, hogy az mind a tanulók, mind az ott
lakó tanítók egészségét veszélyezteti. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a
jelenlegi helyiség helyett a község által biztosítandó, legalább 400 négy-
zetű nagyságú magasfekvésű és feltétlenül száraz helyen fekvő telken új
3 tanterem és 1. tanítói lakással bíró iskola, különálló, legalább 250 négy-
zetű telken pedig egy második tanítói lakás építtessék.

Ismerve a község lakosságának szegénységét, hajlandó vagyok az iskolafen-
tartót 300 millió korona építési segéllyel és 200 millió korona összegű
és feladásban a politikai községnek nyújtandó építési kölcsönrel támogat-
ni abban az esetben, ha a község és az egyházközség a következő feltétele-
ket elfogadva az alábbiakra nézve megfelelő határozatban kötelezettséget

vállal: — 1./ A politikai község kötelezi magát arra, hogy az új iskola számára szükséges és a fent részletezett kívánalmak szerint megfelelő telkeket az iskola és tanítói lakás számára biztosítja, az építkezéshez szükséges kézi- és igásnapszám szolgáltatásáról gondoskodik s az építés költségeihez 100 millió korona összeggel hozzájárul.

2./ A rom.kath.egyházközség kötelezi magát arra, hogy a 3. tantermet és két tanítói lakást az általam adott építési tervek szerint kizárólag szilárd építési anyagból nyilvános versenytárgyalás útján a kir. államépítészeti hivatal ellenőrzése mellett 1927 tavaszán felelőleg 1927 szeptember 1-én rendeltetésének átadja.

3./ Mind a politikai, mind az egyházközség kötelezi magát arra, hogy az Országos Népiskolai Építési Alapból nyújtandó 100-100 millió korona összegű s évi 6 %-os kamatozású kölcsönt az Alapnak 1928 január 1-től számított 8 év alatt a mindenkori tőketartozás kamataival együtt félévi egyenlő részletekben visszafizeti. Budapest, 1926. évi november hó 13-án. A miniszter helyett: Olgyhatlan aláírás. dk. h. államtitkár.

Kir. minifelhelyező urnak

Helyben.

Szükség esetén a kérdés sorszáma
hivatkozva pótlap alkalmazható.

A NÉPISKOLAI ÉPÜLETEK ÁLLAPOTA

1942. évi október hó 1-én.

A sürgősség sorrendje.
(A kir. tanfelügyelő tölti ki.)

Hivatalos feljegyzés a VKM részére.

Lóts
város, község
Borsod
vármegye
Lótsi rk. el. népiskola
neve, fiú, leány, közös.
rom. kat.
jellege
rk. egyházközség
fenntartója
Kolárovn
utca, út, tér
Lóts
helye
Lóts
utolsó postája
5
házszám
- 16
km.
- 8
km.
puszta
tanya
szállás
km.
távolsága
a község központjától
vasútállomástól

I. Benépesülés.

1. Az iskolába beiratkozott tanulók adatai 1942. október 1-én.

Osztály	Tanítók száma	Vallása									Anyanyelve											
		r. kat.	gör. kat.	ref.	ág. ev.	unit.	gör. keleti	baptista	izr.	egyéb	magyar	német	tót, szlovák	rutén	muraközi	bunyevác	székác	román	szerb	zsidó	cigány	egyéb
I.	48	48		1						48												
II.	36	36								36												
III.	32	32		1						32												
IV.	24	24								24												
V.	27	27		1				1		27												
VI.	22	22								22												
VII.																						
VIII.																						
Összesen:	192	188	3					1		192												
2. A tanítók, tanítónők száma vallás szerint											A tanítók, tanítónők nyelvismere (tanítási képességgel)											
Összesen:		3								3												

3. A tanítók közül	40 alatt	40—49	50—59	60—69	70—79	80—89	90—99	100—109	110—119	120 felett	tanulót tanít
			2			1					tanító

4. Előző évi adatok.

a) Az iskolába beírt
tanulók létszáma:

1934/35. tanévben: 185
1935/36. " 208
1936/37. " 228
1937/38. " 236
1938/39. " 257
1939/40. " 240
1940/41. " 247
1941/42. " 208

b) A községben lévő összes gyermek korszerinti
megoszlása az 1941. évi népszámlálás adatai
szerint:

1927/29-ben született 12—14 éves: 148
1930/31 " " 10—11 " 82
1932/33 " " 8—9 " 82
1934/35 " " 6—7 " 82
1936/38 " " 3—5 " 145
1939/40 " " 1—2 " 82

c) Szervezett tanítói állások
száma:

1934/35. tanévben: 3
1935/36. " 3
1936/37. " 3
1937/38. " 3
1938/39. " 3
1939/40. " 4
1940/41. " 4
1941/42. " 4

II. Épület.

5. Az iskola és a tanítói lakás hány épületben van elhelyezve? 2-10

6. Az iskolának összesen 3 saját, pót, bérelt tanterme van.

7. A saját tantermek alapterülete összesen: 185 m²; pót tantermek alapterülete összesen: m²;

a bérelt tantermek alapterülete összesen: m².

8. A tanítói lakások száma: 2. Ebből 3 szobás:; 2 szobás: 2; 1 szobás:

175/1943.

Tek. Kir. Tanfelügyelőség !

Tisztelettel küldöm a Népriskolai Épületek
lapjairól kitért íveket, postolva csatolom rajz-
kép-másolatokat az épületeiről.

Vagyok a Kir. Tanfelügyelőségnek hűbértisztelettel

Szék, 1943. márc. 24.

Arkaufundon
ist. elnök.

BORSOD-ABAUJ-VÁROSI KIR. TANFELÜGYELŐSÉG

Erkezett: 1936. évi *788* hó *14* iv.

Előzetes:	Előzetes:	Előzetes:	Előzetes:
<i>754/935</i>	<i>754/935</i>	<i>754/935</i>	<i>754/935</i>
Oloszat:	Oloszat:	Oloszat:	Oloszat:
<i>756/39</i>	<i>756/39</i>	<i>756/39</i>	<i>756/39</i>

A sárai k. r.

elemi iskola meglátogatása.

Alatt a fős.
Magyar nyelv és irodalom tanár
Dr. ...

A 820-05/695/931. sz. vk.
 miniszteri rendelet alapján van sze-
 rencsém értesíteni, hogy *Chung*
Chung körzeti is-
 kolafelügyelő. *A sárai k. r. el.*
 iskolában 1936. évi..
 márc. hó. 14-én megtartott látogatása
 alkalmával megállapította, hogy az
 iskola, a helyi és felneve-
 lése megfelelő. *Dr. ...*
Dornbach Gyula és Ujváry
László tanítók tanítási és
művelődési jö.

11. 1936. IV. 14.

Lir. IV. 17. Kengy,
Exp. IV. 20. Kengy,

Litai rk. iskola.

Tanítók: Áder Ferenc I. - II. o.

Dornbach Gyula II. - III. o.

Ujváry László IV. - V. o.

Áder, Dornbach gyengébb je.

Ujváry erősebb je.

Nem terjesztendő! Ez kizárólag csak a szerző joga.

BORSOD-ABONYI ÉS KISHONT
KIR. TANFELÜGYELŐSÉG

Érkezett: 1937. évi

12. 56

Érkezett: 1937. évi	Előzetes	Előzetes	Előzetes
1413-1938			

Látai sk.

Elemi isk. tanf. látogatása.

Főtisztelendő

Egyházm. Főtanf. felügyelőségnek

Eger.

Nagytisztelendő

Ref. Eszperes Urnak

Végül tisztelettel kérem arra is méltóztatassék az Iskolafenntartót utasítani, hogy a tanfelügyelői látogatás alkalmával megállapított és szóbelileg közölt hiányokat igyekezzen anyagi erejéhez mérten megszüntetni.

A nm. VKMIN. urnak 820-05-695/1931. sz. rendelete alapján van szerencsém értesíteni, hogy

körzeti isk. felügyelő a fent megnevezett el. iskolában folyó évi... hó...-én megtartott látogatása alkalmával a következőket állapította meg:

Adorján István, Vornbach Endre, Kesztyűs Antal, S. M. sz. és György László stb. az iskolában jó munkát végeztek, részben a tanítás mellett.

Tudja sk.

1937. 12. 13. B.B.

Látai sk. 30. B.B.
E. VIII/9. Os.

BORSOD-GOMÓR ÉS KISHONT
TANFELÜGYELOSÉGE

Erkezett: 1938 évi

1423

V. hó 28.

Éves szám: 1288-1938	Előzetes szám:	Előzetes szám:	Melléklet:
Ünnepek: 1453/1940		B.	1

Latai n.p.

elemi iskola tanf. látogatása.

Főtisztelendő

Egyházmegyei Főtanfűgyvelőség

Eger.

Nagyfűtűteletű

Ref. Eszperes-urnak

A nam. VKMIN. urnak 820-05-695-

931. sz. rendelete alapján van

szerencsém értesíteni, hogy...

Erangár Lajos

körzeti isk. felűgyvelő a fent, meg-
nevezett ... hat. el. iskolában

... 1938. évi. március. hó 16.

n megtartott látogatása alkalmával

a következűket állapította meg: hogy

az iskola helységei
fűgyvelő

~~arra való javaslatát~~
~~hosszám f. év aug.~~
~~31-ig jelenteni.~~

Fogadja, stb.

Miskolc, 1938. VII. 1.

L. M. M. M. M. M.

Exp. M. M. M.

Végül biztellel kérem arra is, méltóztassék az

Iskolafenntartót utasítani,

hogy az ... látogatás alkalmával

megállapított és szabályos kért

(a törvényben előírt hírvételek szerint)

hiányokat igyekezzen anyagi erejéhez

mértén/méretét

E.M.Miskolci Tervező Vállalat
Borsodmegyei Tervező Irodája.
Miskolc, Széchenyi-u.35.sz.
Telefon: 35-151, 14-855.

Törzsszám: B/0. 54/5-62.

K Ü L Z E T L A P .

a Sata-i 4 tantermes emeletes közminőküli típus
iskola tervdokumentációjához.

Építész tervező:

Czomba Zsuzsa
/Czomba Zsuzsa/

Statikus tervező:

Góján Lajos
/Góján Lajos/

Elektromos tervező:

Drávai Pál
/Drávai Pál/

Gépész tervező:

Velty Károly
/Velty Károly/

Miskolc, 1960. július hó.

BORSOD MEGYEI TERVEZŐ IRODA
MISKOLC, SZÉCHENYI U. 35.

Óry Lajos
/Óry Lajos/
vezető.

9.2 Értesítők másolatai

Felvételi napló sorszáma: 151 Anyakönyvi napló sorszáma: 12

FÉLÉVI ÉRTESTŐ

a Szalma, Cs. Péter tanuló
általános iskola
 osztályában az 1957./58. iskolai
 év első felében elért eredményéről.

1. Magartatás	4	jó
2. Magyar nyelv és irodalom	5	jó
a) Beszélgetés	5	jó
b) Olvasás	5	jó
c) Írás	4	jó
d) Fogalmazás		
e) Nyelvtan		
3. Orosz nyelv		
4. Történelem		
5. Földrajz-Lakóhelyismeret		
6. Életelen természet-Növénytan-Állattan		
7. Az ember élettana és egészségtana		
8. Fizika		
9. Kémia		
10. Számítan és mértan	5	jó
11. Rajz	5	jó
12. Ének	4	jó
13. Testnevelés	4	jó
14. Közmunka	4	jó
15.		
16.		
Általános tanulmányi eredmény	4	jó

Rendkívüli tárgy: Általános tanulmányi eredmény

Jegyzet: Általános tanulmányi eredmény

Kelt: Szalma, Cs. Péter, 1958. évi október hó 8. n.
 igazgató Dr. Gy. K. Pál P. H. Okmánytartó
 osztályfőnök

Látta az apa vagy helyettese: Szalma, Cs. Péter

Felvételi napló sorszáma: 151 Anyakönyvi napló sorszáma: 12

BIZONYÍTVÁNY

a Szalma, Cs. Péter tanuló
általános iskola
 osztályában az 1957./58. iskolai
 évben elért eredményéről.

1. Magartatás	5	jó
2. Magyar nyelv és irodalom	5	jó
a) Beszélgetés	5	jó
b) Olvasás	4	jó
c) Írás	5	jó
d) Fogalmazás		
e) Nyelvtan		
3. Orosz nyelv		
4. Történelem		
5. Földrajz-Lakóhelyismeret		
6. Életelen természet-Növénytan-Állattan		
7. Az ember élettana és egészségtana		
8. Fizika		
9. Kémia		
10. Számítan és mértan	5	jó
11. Rajz	4	jó
12. Ének	4	jó
13. Testnevelés	4	jó
14. Közmunka	4	jó
15.		
16.		
Általános tanulmányi eredmény	4	jó

Rendkívüli tárgy: Általános tanulmányi eredmény

Jegyzet: Általános tanulmányi eredmény

Kelt: Szalma, Cs. Péter, 1958. évi október hó 22. n.
 igazgató Dr. Gy. K. Pál P. H. Okmánytartó
 osztályfőnök

Látta az apa vagy helyettese: Szalma, Cs. Péter

Felvételi napló sorszáma: 88 Anyakönyvi napló sorszáma: 9

FÉLÉVI ÉRTESÍTŐ

tanuló: Szolmos, Csaba János általános iskola
osztályában az 1960/61. iskolai
évi első felében elért eredményéről.

1. Magatartás	5	példás
2. Magyar nyelv és irodalom		
a) Beszélgetés		
b) Olvasás	5	jó
c) Írás	4	jó
d) Fogalmazás	4	jó
e) Nyelvtan	4	jó
3. Orosz nyelv		
4. Történelem	5	jó
5. Földrajz-Lakóhelyismeret		
6. Élettelen természet-Növényvilág-Alattán		
7. Az ember életana és egészségtana		
8. Fizika		
9. Kémia		
10. Számítan és mértan	4	jó
11. Rajz	5	jó
12. Ének	5	jó
13. Testnevelés	5	jó
14. Kézimunka	5	jó
15.		
16.		
Általános tanulmányi eredmény	4,6	jó
Rendkívüli tárgy		
Jegyzet:		
Mű- hasz- tott na- pok szá- ma		igazolt igazo- latlan együtt

Kelt: 1961. évi május 10. n.
igazgató: Szolmos, Csaba János
Látta az apa vagy helyettese: Szolmos, Péter
ISKOLA
10

Felvételi napló sorszáma: 88 Anyakönyvi napló sorszáma: 9

BIZONYÍTVÁNY

tanuló: Szolmos, Csaba János általános iskola
osztályában az 1960/61. iskolai
évben elért eredményéről.

1. Magatartás	5	példás
2. Magyar nyelv és irodalom		
a) Beszélgetés	5	jó
b) Olvasás	5	jó
c) Írás	5	jó
d) Fogalmazás	5	jó
e) Nyelvtan	5	jó
3. Orosz nyelv		
4. Történelem		
5. Földrajz-Lakóhelyismeret	5	jó
6. Élettelen természet-Növényvilág-Alattán		
7. Az ember életana és egészségtana		
8. Fizika		
9. Kémia		
10. Számítan és mértan	5	jó
11. Rajz	4	jó
12. Ének	5	jó
13. Testnevelés	4	jó
14. Kézimunka	5	jó
15.		
16.		
Általános tanulmányi eredmény	5	jó
A tantestület határozata:	Ötödik osztályba léphet.	
Rendkívüli tárgy		
Jegyzet:		
Egész év- ben napok száma		igazolt igazo- latlan együtt

Kelt: 1961. évi május 10. n.
igazgató: Szolmos, Csaba János
A javítóvizsga záróútképe: Szolmos, Péter
ISKOLA
10

Felvételi napló
-sorszáma:

25

Anyakönyvi napló
sorszáma:

FÉLÉVI ÉRTESÍTŐ

Stalmea subsp. new tanulö

a sötét állomány

..... osztályában az 19...../..... iskola

1.	Magartatás	5	peléan
2.	Magyar nyelv és irodalom	-	-
a)	Beszégetés	5	jéles
b)	Olvasás	5	jéles
c)	Írás	5	jéles
d)	Fogalmazás	4	jé
e)	Nyelvtan	-	-
3.	Orosz nyelv	-	-
4.	Történelem	-	-
5.	Földrajz-La kóhelyiségteret	-	-
6.	Életelen témászet-Növényzet-Artan	-	-
7.	Az ember életiana és egészségtana	-	-
8.	Fizika	-	-
9.	Kémia	5	jéles
10.	Számítan és méítan	4	jé
11.	Rajz	5	jéles
12.	Ének	5	jéles
13.	Testnevelés	5	jéles
14.	Kézimunka	5	jéles
15.		-	-
16.		5	jéles
	Átlalános tanulmányi eredmény		

[illegible]

Kelt: *2024*, 1952. évi *felmondó* hó 1. n.
Felmondó P. H. *Felmondó*
osztályfőnök

Látta az apa vagy helyettese:

Palmoj e. bela

20

Felvételi napló
sorszáma:

25

8

BIZONYÍTVÁNY

Perlmutter's tanuló

a páti olman altalános iskola

Mészáros osztályában az 1938/39. iskola-
évi előzetes eredményéről

1. Magtartás	5	5	pelvas
2. Magyar nyelv és irodalom	—	—	—
a) Beszélgetés	—	—	—
b) Olvasás	5	5	filos
c) Írás	5	5	filos
d) Fogalmazás	5	5	filos
e) Nyelvtan	5	5	—
3. Orosz nyelv	—	—	—
4. Történelem	—	—	—
5. Földrajz-Lakóhelyismeret	—	—	—
6. Életiden természeti-Növénytan-Állattan	—	—	—
7. Az ember életiana és egészségtana	—	—	—
8. Fizika	—	—	—
9. Kémia	—	—	—
10. Számítan és mértan	5	5	filos
11. Rajz	5	5	filos
12. Ének	5	5	filos
13. Testnevelés	5	5	filos
14. Közimunka	5	5	filos
15.	—	—	—
16.	—	—	—
Átlalános tanulmányi eredmény	5	5	hitel

A tantestület határozata:		<i>A harmadik osztályba építet.</i>	
Rendkívüli tárgy			
Jegyzet:		Egyez av- bon mul- napok száma	6 — 6 6

Kelti László, 19. 09. évi 1942 hó 20 n
László Ferenc P. H. László's Ferenc
családi név

A javítóvizsga záradéka

Kelt P. H.
19... évi hó n.

5

6

Az előmeneteli és mulasztási napló folyószáma: 67.

Évközi értesítő
a mindennapi iskola III. osztályáról.

Kardcsenykor: 1931 / 1932 19 / 19

Magaviselete: diszkrét

Szorgalma: diszkrét

Előmenetele: jelen

Mulasztott: 4 félnapot. félnapot.

Nem igazolt: — félnapot. félnapot.

Jegyzet:

Horváth István

Látta: tanító. Látta: tanító.

szülő (gyám): szülő (gyám).

Húsvétkor: 1931 / 1932 19 / 19

Magaviselete: 1

Szorgalma: 2

Előmenetele: 2

Mulasztott: 7 félnapot. félnapot.

Nem igazolt: — félnapot. félnapot.

Jegyzet:

Horváth István

Látta: tanító. Látta: tanító.

szülő (gyám): szülő (gyám).

7

Évvégi értesítő.
Óke Tolon

a mindennapi elemi iskola III. osztályának tanulója az 1931 / 1932 iskolai év végén a következő osztályzatot érdemelte:

Magaviselete: diszkrét

Szorgalma: valtó

Hit- és erkölcs: valtó

Magyar nyelv: jelen

Nyelvtan: jelen

Fogalmazás: valtó

Számítás: valtó

Érdemes: jelen

Kézírás: jelen

Kézírás, kézügyesség: jelen

Testgyakorlás: valtó

Mulasztott: 10 félnapot. Nem igazolt: — félnapot.

Ha ezen iskolai év elején még nem tudott magyarul, megtanult-e és mily mértékben?

Kelt: Tata, 1932 évi június hó 12. n.

Horváth István

igazgató-tanító, v. iskolaszervező

Horváth István

tanító.

ABATYI K. ISKOLASZERVEZŐI TISZTISÉG (P. H.)

2

Az előmeneteli és mulasztási napló folyószáma: 47

Évközi értesítő
a mindennapi iskola I. osztályáról.

Kardcsenykor: 1931 / 1932 19 / 19

Magaviselete: diszkrét

Szorgalma: valtó

Előmenetele: jelen

Mulasztott: 1 félnapot. félnapot.

Nem igazolt: — félnapot. félnapot.

Jegyzet:

Horváth István

Látta: tanító. Látta: tanító.

szülő (gyám): szülő (gyám).

Húsvétkor: 1931 / 1932 19 / 19

Magaviselete: diszkrét

Szorgalma: diszkrét

Előmenetele: valtó

Mulasztott: 5 félnapot. félnapot.

Nem igazolt: — félnapot. félnapot.

Jegyzet:

Horváth István

Látta: tanító. Látta: tanító.

szülő (gyám): szülő (gyám).

3

Évvégi értesítő.
Óke Tolon

a mindennapi elemi iskola I. osztályának tanulója az 1931 / 1932 iskolai év végén a következő osztályzatot érdemelte:

Magaviselete: diszkrét

Szorgalma: diszkrét

Hit- és erkölcs: valtó

Beszéd- és értelemgyakorlatok: valtó

Magyar nyelv: valtó

Olvasás: valtó

Írás: valtó

Számítás: valtó

Rajzolás: valtó

Érdemes: valtó

Kézírás: valtó

Kézírás, kézügyesség: valtó

Testgyakorlás: valtó

Mulasztott: 11 félnapot. Nem igazolt: — félnapot.

Ha ezen iskolai év elején még nem tudott magyarul, megtanult-e és mily mértékben?

Kelt: Tata, 1932 évi június hó 12. n.

Horváth István

igazgató-tanító, v. iskolaszervező

Horváth István

tanító.

ABATYI K. ISKOLASZERVEZŐI TISZTISÉG (P. H.)

Az előmeneteli és művelődési napló folytatása:

Évközi értesítő

a mindennapi iskola V. osztályáról.

Karácsonykor:	19 / 19	19 / 19
Magyviselete		
Szorgalma		
Előmenetele		
Mulasztott	félnapot	félnapot
Nem igazolt	félnapot	félnapot

Jegyzet:

Látta:	tanító	Látta:	tanító
	szülő (gyám)		szülő (gyám)

Húsvétkor:	19 / 19	19 / 19
Magyviselete		
Szorgalma		
Előmenetele		
Mulasztott	félnapot	félnapot
Nem igazolt	félnapot	félnapot

Jegyzet:

Látta:	tanító	Látta:	tanító
	szülő (gyám)		szülő (gyám)

Évközi értesítő.

a mindennapi elemi iskola V. osztályának tanulója az 1913/14. iskolai év végén a következő osztályzatot érdemelte:

Magyviselete	jeles
Szorgalma	jeles
Hit- és erkölcstan	jeles
Magyar nyelv	jeles
Olvasás	jeles
Írás (helyesírás)	jeles
Nyelvtan	jeles
Fogalmazás	jeles
Számtan	jeles
Mértan	jeles
Földrajz	jeles
Történelem	jeles
Polgári jogok, kötelességek	jeles
Természettudomány	jeles
Rajzolás	jeles
Énekés	jeles
Kézimunka, közművelődés	jeles
Gazdaságtan (háztartás)	jeles
Testgyakorlás	jeles
Mulasztott	félnapot
Nem igazolt	félnapot

Kelt: 1914. évi június hó 2-án

9.3 Az iskola pedagógiai programja

PEDAGÓGIAI PROGRAM

ELFOGADTA

A SÁTAI ÁLTALÁNOS ISKOLA

NEVELŐTESTÜLETE

2004. év június hó 22. napján.

Mottó: "Az iskola dolga,

hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,

hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,

hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére

és az alkotás izgalmára,

hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk,

és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

(Szent-Györgyi Albert)

ISKOLÁNKRÓL

- *bevezető* -

Iskolánk a község egyetlen általános iskolája. Az intézmény őse hosszú ideig a katolikus egyház népiskolájaként működött, majd az 1940-es évektől állami iskola lett. A régi iskola épületét ma is használjuk, az alsó tagozatosok ebben tanulnak és itt van a technika órák megtartásához használt munkaterem is. Az 1960-as években készült „új” épületben a felső tagozatosokat tanítjuk.

Iskolánk fenntartója Sáta község önkormányzata. A fenntartónk által kiadott alapító okirat szerint alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

Iskolánk sajátos arculatának kialakítása során elsősorban a művészeti oktatás elemeit igyekeztünk erősíteni. Munkánk eredményeképpen jelenleg zene- és tánciskolai kihelyezett tagozatok működnek épületeinkben. A kézműves és színjátszó csoportjaink szintén a művészeti nevelést szolgálják.

Fontos feladatunknak tekintjük az egészséges életmódra nevelés megvalósulását. A rászoruló tanulóknak könnyített testnevelési foglalkozásokat biztosítunk.

Diákjainkból művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni.

NEVELÉSI PROGRAM

I. PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- iskolánk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Sátai Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét etnikai hovatartozástól függetlenül tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg és testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk, melynek során a hátrányos helyzetű és a cigánygyermek is kibontakozhat,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre, a kisebbségi önismeret fejlesztésére
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és a cigány és a magyar gyerekek szocializációs és kommunikációs fejlesztésére,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és

hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. Iskolánk – elsősorban a szülőkkel ápoltságok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében. Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városunkban található iskolákkal és közművelődési intézményekkel,

4. Ezzményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),

- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit, hagyományait,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,

- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság, gondozott.

Tudjuk, hogy ezen tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

II. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselte váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.

4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
7. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
8. A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség - és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

III. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS

PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

IV. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS

FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ

TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1. A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

2. Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1956. okt. 23-a, 1849. október 6-a, és 1848. márc. 15-e évfordulóján, karácsonykor, a gyermeknapon, a 8. osztályosok ballagásakor. Évenként a fazekas szakkör munkáit kiállításon mutatjuk be, a zene- és táncművészeti kihelyezett tagozatra járó tanulók fellépéseihez nyilvános előadásokat, tavasszal kulturális fesztivált szervezünk.

b) **Diákönkormányzat.** A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-8. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt

elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

- d) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- e) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- f) **Napközi, tanulószoba.** A jelentkezők számától függően a szülők kérésére alsó tagozatban napközi otthonos, felső tagozatban pedig tanulószobai csoportokat szervezünk.
- g) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.

A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

h) **Tanulmányi kirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

k) **Könyvtár.** A községi könyvtárral összevontan, annak épületében működik.

l) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

m) **Hit- és vallásoktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

3. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

4. A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- az iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,

- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
 - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
 - meg kell keresni a problémák okait,
 - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
 - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- nevelési tanácsadóval,
 - gyermekjóléti szolgálattal,
 - családsegítő szolgálattal,

- polgármesteri hivatallal,
- gyermekorvossal,
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- iskola előkészítő csoport szervezése

- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- bevezetjük az integrált oktatást és a 2005/2006. tanévtől gyógypedagógus alkalmazásával segítjük ennek eredményes megvalósítását;
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- napközis és tanulószobai foglalkozások.

7. A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- iskola előkészítő csoport szervezése
- a felzárkóztató órák;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- etnikai és hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztató programja;
- az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

VI. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - a diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója az évnytőn és az iskolai szintű szülői értekezleten,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás.

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatáspolitikai alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadó óra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

6. A szülői értekezletek időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
7. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

VII. ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
 - a táplálkozás,
 - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
 - a családi és kortárskapcsolatok,
 - a környezet védelme,
 - az aktív életmód, a sport,
 - a személyes higiénia,
 - a szexuális fejlődés területén.

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskola feladata megtanítani, hogy az egészség érték, minden más javak élvezhetőségének feltétele.

4. Az iskola ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására közös véleményformálással, támogató tanácsadással.
5. Segítse a tanulókat az egészségvédő öntevékenységekben, az egészséges életmód kialakításában.
6. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák; játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon; az iskolai sportkör foglalkozásai; tömegsport foglalkozások;
 - A természetismeret, magyar, biológia tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
 - az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök; évente osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre; minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan az őszi akadályversenyen;
 - az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele:
 - félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
 - a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezéséhez.

VIII. ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

1. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

2. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- A természetismeret, magyar, biológia, földrajz tantárgyak, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- a környezeti nevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére; minden évben ősszel a környezetvédelemmel kapcsolatos játékos vetélkedő, akadályversennyel; gyógynövényeket gyűjtő túra. Az iskola és környékének virágosítása, a virágok gondozása a nyári szünetben is, időnkénti szeméthyűjtés az iskola udvarain és környezetében.

IX. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.

(VI. 8.) MKM rendelet 7. számú melléklete tartalmazza.

2. A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet az osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják (tantermenként egy-egy): írásvetítő, diavetítő, fali vetítövásznon, televízió, videomagnó, kazettás magnetofon, CD lejátszó.

3. Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést és a tanulók tevékenykedtetését szolgáló alapfelszerelések és eszközök jegyzékét 2000. év áprilisában hagyta jóvá önkormányzatunk.

Nem terjesztendő! Ez kizárólag csak a szerző joga.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat a 2004. év június hó 16. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2004. jún. 16.

Szalmai Zsófia
.....
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség iskolai vezetősége a 2004. év június hó 17. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: 2004. jún. 17.

Kriston György
.....
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógia programot a nevelőtestület a 2004. év június hó 22. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: 2004. jún. 22.

Balogh Zoltán
.....
igazgató

A Sátai Általános Iskola pedagógiai programját a Sata Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2004. év augusztus hó ... napján tartott ülésén jóváhagyta.

Kelt: 2004. aug.

[Signature]
.....
polgármester

9.4. Az iskola átadásának és átvételének dokumentuma

Közüoktatási Megállapodás A SÁtai Általános Iskola Fenntartói jogának és feladatellátásának átadásáról, átvételéről

amely létrejött egyrészről: SÁta Község Önkormányzata

Székhelye: 3659 SÁta, Széchenyi út 19.;

Képviselője: Bakos Péter polgármester,

mint átadó-továbbiakban önkormányzat – másrészről

Másrészről:

Dzsaj Bhim Község

Székhelye: 7623 Pécs, Szabadság utca 19.

Képviselője: Orsós János elnök

Valamint:

Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakképző Iskola,

Speciális Szakiskola, Általános Iskola és Művészetoktatási Intézmény

Székhelye: 3720 Sajókaza, Ady út 2.;

Képviselője: Derdák Tibor igazgató,

mint átvéők - továbbiakban átvéők-között :

a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény, a Jeliismereti és vállásszabadságról, az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.) alapján az általános iskolai tanulók nevelési oktatási feladatainak ellátása, valamint e feladat ellátását szolgáló intézményi vagyron térítésmentes használatba adása tárgyában az alulírott napon és helyen, az alábbi feltételek mellett:

1. Az önkormányzat a SÁta, Kossuth Lajos út 2. sz. illetve Kolozsvári út 5. sz. alatt működő SÁtai Általános Iskola fenntartói jogát, valamint a tanulók nevelését-oktatását 2011. augusztus 31. napjától határozatlan időre átadja. A felek minden év végén megvizsgálják a szerződés esetleges módosításának lehetőségét. A megállapodás közös megegyezéssel – a megállapodás céljának sérelme nélkül – bármikor módosítható illetve megszüntethető.

A felek megállapodnak abban, hogy a megállapodásban rögzített időtartam alatt kölcsönösen együttműködnek.

A felek rögzítik, hogy a közoktatási feladatokat az intézmény a mindenkori hatályos működési engedélynek megfelelően, az abban meghatározott, tanulólétszám keretein belül látja el.

SÁta község Önkormányzata átvéő számára kiegészítő támogatást nem fizet.

Átvéő a feladatot 2011. augusztus 31. napjától változatlanul a SÁta község Önkormányzat tulajdonában álló, 3659 SÁta, Kossuth Lajos út 2. sz. alatti, 150 helyrajzi számú ingatlanon, valamint 3659 SÁta, Kolozsvári út 5. sz. alatti, 186 helyrajzi számú ingatlanon látja el.

[Handwritten signature]

2. A szerződő felek rögzítik, hogy az intézményben 8 évfolyamos képzés keretén belül általános iskolai nevelés-oktatás is folyik, ott továbbra is működik általános iskola. Az intézményben a 2011/2012-es tanévben 8 osztályban 65 fő sáti tanuló folytatja a tanulmányait nappali munkarend szerint.
3. Átvevő kötelezettséget vállal arra, hogy az iskola fenntartói jogának átvétele után megtartja az iskola oktatási funkcióját és azt vallásilag elkötelezett buddhista szellemiségű oktatási intézményként, az egyház törvényeit betartva működteti. Átvevő kijelenti, hogy az intézményben folyó nevelő, oktató munka korábbi megfelelő színvonalon történő végzését, az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket biztosítja.
4. Az Önkormányzat az átvett feladatok folyamatos ellátásának biztosítása érdekében az 1. pontban foglalt feladattal együtt átvevő részére átadja a feladatellátást szolgáló eszközöket, ingatlant, amelyek eddig is az általános iskola oktatási funkciójának megvalósítását szolgálták. Az eszközök, valamint az ingatlan átadásának feltételeit a szerződő felek külön szerződésben szabályozzák.
5. Átvevő kötelezettséget vállal arra, hogy az általános iskola oktatási és pedagógiai programját a saját igényeinek megfelelően kiegészítve, módosítva alkalmazza.
6. A tankötelezettség teljesítésével és az általános iskolai neveléssel és oktatással kapcsolatos feladatot átveszi.
7. Átvevő vállalja, hogy az általános iskolai tanulókat átveszi.
8. Az intézményben a közoktatási Tv. 114§-ában meghatározottak szerint ingyenes és a 115§-ában meghatározottak szerint térítési díj-fizetési kötelezettség mellett biztosítja a törvényben felsorolt szolgáltatásokat.
9. A fenntartó kötelezettséget vállal arra, hogy az általa fenntartott intézményben a helyi önkormányzatok által fenntartott intézményekre vonatkozó jogszabályi feltételek szerint biztosítja a gyermek, tanulók étkeztetését, tankönyvekkel és tanulmányukat segítő eszközökkel történő ellátását.
10. Kötelezettséget vállal általa fenntartott nevelési – oktatási intézményben foglalkoztatott kötelező óraszámára, túlmunkadíjazására, pótszabadságára a közoktatási törvény 122§-ában foglaltakat alkalmazza.
11. Az fenntartó vállalja, hogy azoknak a tanulóknak, akik katolikus hitoktatást igényelnek, Barta Gábor korábbi hitoktatóval, a továbbiakban is biztosítja az átvevő.

Johanna

12. Amennyiben a fenntartó az intézményben tanulók után jogosulttá válik az egyházi kiegészítő támogatásra, a támogatás forrása: normatív finanszírozás, közoktatási célú humánszolgáltatás és kiegészítő támogatás, egyházi és kisebbségi közoktatási intézmények kiegészítő támogatása.

13. Jelen megállapodás 2011. szeptember 19-én lép hatályba.

14. A Községi Könyvtár az iskola épületében működik, a fenntartó köteles annak zavartalan működését biztosítani az egyeztetett nyitvatartási rendnek megfelelően illetve a könyvtár által tartott rendezvények ideje alatt, térítésmentesen. A rendezvények a tanítást nem zavarhatják.

15. A Kossuth út 2. sz.-ra bejegyzett két civil szervezet működését a fenntartó nem akadályozza, köteles számukra helyiséget biztosítani (előzetes egyeztetés alapján). A fenntartó az Iskoláért Alapítvány tulajdonát képező, az intézmény épületeiben elhelyezett ingóságokért is anyagi felelősséggel tartozik.

Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, valamint a Polgári Törvénykönyv rendelkezései kell alkalmazni.

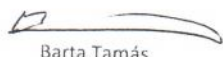
A jelen 3 számozott oldalból álló megállapodást a felek elővették, megértették, majd, mint akarattukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írták alá.

Sáta, 2011. szeptember 19.

Orsós János
Dzsaj Bhim Közösség

Barta Tamás
jegyző

9.5. Interjúk

Interjú 1.

Névjegy: özv. Szalmás Cs. Béláné

Mikor született:

- 1925. június 26-án.

Hol végezte az iskolai tanulmányait?

- A sáti római katolikus iskolában.

Kik és hányan tanították ebben az iskolában?

- Áder Irén tanítónő I.-II. osztályt tanította.
- Dorbach Gyula kántor úr III.-IV. osztályt tanította.
- Újvári László tanító úr IV.-V. osztályt tanította.

Hány órakor kezdődött a tanítás az iskolában?

- Reggel háromnegyed nyolcra kellett az iskolába érkezni. Az óra előtt imádkoztunk, a Miatyánkat, Az üdvözlégy Máriát, s ezután kezdődött az óra. Az órák között tartottunk szüneteket. Délben haza lehetett menni ebédelni, s délután egy órára kellett visszamennünk.

Hány óráig tartott a tanítás?

- Délután négy óráig tartott a tanítás, de előfordult, hogy hamarabb hazaengedtek.

Hány osztályt kellett járni?

- Hat osztályt, s ezután három évig jártunk az ismétlőbe, minden héten egyszer csütörtöki napokon.

Működött-e a faluban "levente" mozgalom, és hány évesek jártak a "levente" mozgalomba?

- Igen. A nagyobb fiúk akik már 12 évesek leventék voltak, Zsuponyó Józsi bácsi volta a levente oktató. Határozott, szigorú ember volt, s megkövetelte, hogy mindenki dolgozzon ezen a foglalkozáson. Ezek a foglalkozások a futballpályán voltak. A leventéknek minden vasárnap és ünnepnapokon kötelező volt a templomba járni. Az ottlétüket ellenőrizték.

Interjú 2.

Névjegye: Kovács Ernőné Sátai Általános Iskola volt tanítója, majd igazgató helyettese.

Mikor került a Sátai Általános Iskola tankerületéhez Kameniczky István?

- 1949-ben az egri tanítóképzőből került iskolánkhoz mint kántor tanító.

Milyen embernek ismerte meg Kameniczky tanárurat?

- Határozott, igazságos, türelmes, segítőkész ember volt.

Melyik évben nevezték ki az iskola igazgatójának?

- Több alkalommal rövidebb időre is megbízták az igazgatói feladatok ellátásával 1958 és 1959-es években. 1960-tól bízták meg az iskola vezetésével.

Az igazgató úr munkásságára emlékszik-e?

- Az ő irányításával történt 1961-ben átadott "új iskola" 5 tantermes iskola berendezése. Sokat tett azért, hogy az újonnan felépített iskola külső és belső környezetét szebbé tegye. 1964-ben állatgyűjteményt hozott létre az iskola felső szintjén. Iskolakertet alakított ki, ebben a tanulók palántázhattak, veteményezhettek. Ő vezette az iskola énekkarát is. A "régikiskola" épületének egyik tantermében technika termet alakított ki. Felesége Soltész Olga tanítónő kézimunka szakkört szervezett. Az elkészült munkákat kiállításon mutatták be. A faluban a Kameniczky családnak sok jó barátja volt, s a haláláig ápolta Sata lakóival, és diákjaival a kapcsolatait. 2011. szeptemberében a sáti dákok osztálytalálkozójára még ellátogatott kisebbik fiával. 2012. január 21-én halt meg.

Kameniczky István igazgató úr után ki kapott megbízást az iskola vezetésére?

- dr. Kerekes Jánosné.

Pár mondatban tudna-e emlékezni dr. Kerekes Jánosné munkásságára?

- Az igazgatónő a munkájához nagy lendülettel fogott. A "régikiskola" épületében üresen álló pedagógus lakást konyhává, és ebédlővé alakíttatta, s megszervezte a napközi otthonos csoportokat. Az "új iskola" épületében a fűtést korszerűsítette. A régi cserépkályhákat elbonttatta, s központi fűtést szereltetett (társadalmi munkával). A tantermeket szakosította, így az órákhoz szükséges szemléltető eszközöket nem kellett egyik tanteremből a másikba vinni. A tanulók részére szakköröket, tanulmányi versenyeket, vetélkedőket szervezett. A szülőkkel és a falu vezetőivel is jó kapcsolatot ápolt.

Interjú 3.

Névjegye: Szalmás Zsoltné pedagógussal volt igazgatónője Bakai Vilmosné munkásságáról.

Milyennek ismerte az igazgatónőt?

- Úttörő vezetőként ismertem meg. Jó szervező készséggel rendelkező határozott, aktív és igazi közösségi ember volt.

Melyik tanévben választották Bakai Vilmosnét a Sátai Iskola igazgatójává?

- Emlékeim szerint a 1988/89-es tanévben kapott megbízást az igazgatói állás betöltésére.

Mit tett az igazgató nő igazgatói munkája során az iskoláért és a faluért?

- Igazgatóként első dolga volt, hogy az "új iskola" földszintjén üresen álló pedagógus lakásból fiú és lány öltözőt, s a mellette álló teremből pedig tornaszobát alakított ki. A célja az volt, hogy iskolájában egy művészeti komplexumot hozzon létre, azon tanulók részére, akik a tanulásban nem tudnak sikereket elérni, de a művészeti órákon sikeresek lesznek. Célja elérése érdekében szerződést kötött a Diósgyőri Alapfokú Táncművészeti Iskolával, s az iskola ezen intézmény kihelyezett tagozataként működött. Megszervezte a kerámia szakkört. Vezetőjének a szilvásváradi Gaál Árpád keramikus művészt kérte fel. Következő évben az ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek a kihelyezett tagozata lett a sátai iskola. Beindította a dráma tagozatot is, melynek vezetője Hossó Gáborné lett.

1992-ben egy alapítványt hozott létre. Pályázatokat nyújtott be, melyen 15 db számítógépet, fénymásolót nyert az iskola számára.

Részt vett-e az igazgató nő a falu szépítő munkájában?

- Nagyon aktív volt, minden faluépítő és szépítő tevékenységben részt vett. A LEADER program megvalósításában is aktív szerepet vállalt. E program egy kísérleti program volt, melynek keretében lehetőség nyílt a falu kulturális központtá alakítására. Így 2004-ben elkészült egy szabadtéri színpad, mely a szabadtéri előadások méltó helye lett. A szabadtéri színpadon került megrendezésre 2004 tavaszán a Bükk Hegyhát Kulturális Fesztivál, melyen megmérkőztek egymással színdarabok, rajzok, képzőművészeti alkotások, és zenei produkciók. A fesztivál után került sor az Európa Expó megrendezésére, melyen a sátai és a környékbéli iskola tanulói az Európai Unióban zajló életről hallottak. Az Európai Unióhoz való csatlakozás megünneplésében az iskola diákjai is részt vettek, tanáraik és igazgató nő vezetésével. A tanárok segítségével a diákok elkészítették a korábbi tagállamokat bemutató

tablókat. A tablókkal és sárga-kék lufikkal kezükben vonultak a sportpályára, ahol nagy kört alkotva szimbolizálták a bővülő uniót, és a belépő Magyarországot is. Igazgató nő az iskolában végzett munkája mellett aktívan részt vett a falu rendezvényein is. A falu részére elkészült sportöltöző átadásán részt vett az akkori államtitkár úr, és a választó körzet akkori országgyűlési képviselője.

Voltak-e még tervei a jövőre nézve az igazgatónőnek?

- Elképzelése az volt, hogy egy kerámia készítő csoportot hozzon létre, melynek tagjai az általuk elkészített kerámiákból díszítik majd fel a "régi iskola" épületét, és a falu házszámainak formáját is egységesíteni szeretne volna kerámiából készült házszámokkal.

Sok-sok pályázatot írt és nyert meg munkatársai bevonásával.

2007-ben 10 európai országot érintő pályázatot írtak, s ezt a pályázatot is megnyerték. Ez a projekt 2008 tavaszán indult, 2009 január végéig tartott.

A projekt országai: Anglia, Németország, Bulgária, Olaszország, Románia, Svédország, Szlovákia, Ausztria, Málta és Magyarország.

A projekt célja, egy ifjúsági hálózat létrehozása volt, mely társadalmi probléma köröket vitatott meg. A tárgyalandó három témát a fiatalok 10 témából választották ki. A pályázat 6 szakaszból állt. Első fázisban a diákok Bécsben vettek részt egy előkészítő tárgyaláson. Itt megismerkedtek a projekt fázisaival, s a lebonyolításához is segítséget kaptak. Második fázisban egy honlapot hozott létre az olaszországi partnerszervezet, melyen keresztül a fiatalok kérdéseket tettek fel. Minden ország saját fórumot kapott, a kommunikáció angol nyelven történt. A projekt logójára is pályázni lehetett. Minden ország elküldte saját logó tervezetét. A Satai Iskola által beküldött logó lett a nyerő, melyet Recskó Márk 6.o. tanuló készített. A projektben részt vevő országok pólóit is ez a logó díszíti.

A harmadik fázisban a promócióra fektették a hangsúlyt. Helyi parlamentet létesítettek és aktívan résztvevő fiatalokat kerestek. 8 tehetséges fiatalot választottak ki, akik országukat képviselik majd Velencében. A negyedik fázisban kiválasztásra került három társadalmi probléma: a környezetvédelem, káros szenvedélyek és kivándorlás bevándorlás. Az ötödik fázisban Velencében megrendezésre került az ifjúsági parlamentek találkozója, melyen a kiválasztott három téma került megvitatásra. A fiatalok itt tapasztalatot cseréltek, s létrehoztak egy ifjúsági társadalmi ágendát. Ezt 2009-ben bemutatták Brüsszelben az Európai Oktatási Audiovizuális és Kulturális Ügynökségnek. Az agenda a későbbiekben hatással volt a cserepályázatokra.

Milyen tervei voltak még az igazgató nőnek?

- Fontosnak tartotta még, hogy az iskolájából korábban eltulajdonított számítógépeket pótolja, s a nyelvoktatásra is igyekezett figyelmet fordítani. A számítógépek pótlását is, csak pályázat útján tudta megvalósítani. 2008/2009-es évben az Opel Magyarország a hátrányos helyzetű iskolák számára pályázatot írt ki. A pályázatot az iskola megnyerte, és 17 db laptopot kapott. A gépek átvétele Mátraszentimréen történt. Az iskolában 2010/2011-es tanévben létrehozott egy nyelvi labort pályázat útján az iskola 1,5 milliós értékben kapott a nyelvtanításhoz szükséges felszereléseket. 2011-ben a Sata Község Önkormányzatának Intelligens Iskola programja pályázatán 6.898.213. forintot nyert az iskola. A pályázat segítségével interaktív táblát, és kivetítőt vásároltak. Az interaktív tábla használatához minden pedagógus OKJ-s képzésen vett részt. A tornaszoba felújítására is fordítottak a pályázati pénzből.

Az iskola épületének felújításáról beszélt-e valaha az igazgató nő?

- Az igazgató nőnek tervében állt az újabb építésű iskola felújítása. Ez az épület átadása, 1961 óta nem volt felújítva. Tetőszerkezete és csatornarendszere elavult, az épület sok helyen már be is ázott. Az általa elképzelt iskola épületéről még látvány tervet is készíttetett, s reménykedett az intézmény átalakíttatásában is. Sajnos céljai megvalósítását az önkormányzat vezetői többször is gátolták.

Milyen okok járultak ahhoz hogy a falu iskolája megszűnjön?

- Az ezredfordulótól a község iskolás korú gyermekeinek száma csökkent. Nőtt a roma származású tanulók aránya. Sajnos a magatartási problémák elszaporodtak az intézményben, s ennek következtében a magyar származású tanulókat a szülők kiírták az iskolából és a szomszédos dédestapolcsányi és ózdi iskolák valamelyikébe írták be. Az önkormányzat is csődeljárás alatt volt, s így nem tudta megfelelően finanszírozni az iskola fenntartását (kifizetetlen számlák, pedagógusok bérének kifizetése akadozott). Tüzelő beszerzési gondok is felmerültek már az utolsó években. Az igazgató nő különböző vállalatoktól kért segítséget a tüzelő megszerzése ügyében. Két éven keresztül a berentei hőerőmű szállított két kamionnyi faháncsot és lignitet az iskola fűtéséhez, melyből a falu több intézménye is kapott (orvosi rendelő, önkormányzat, óvoda).

Mikor és kinek adta át az önkormányzat az iskola fenntartói jogát?

2011 augusztus 31. napján határozatlan időre az önkormányzat átadta iskoláját Dzsaj Bhim Község valamint a Dr. Ámbédkár Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Művészetoktatási Intézmény részére. Melynek vezetői Orsós János elnök, és Derdák Tibor igazgatók voltak.

Reménykedtek-e a tantestület tagjai, és az igazgató nő, hogy alkalmazzák-e őket továbbra is az általuk addig vezetett intézményben?

Az átadáskor még reménykedett a nevelő testület az alkalmazásukban, de később derült ki, hogy a tantestület elé elfogadhatatlan szerződési feltételeket tettek. Ezért a nevelő testület vezetése két pedagógus kivételével nem kívánt együtt dolgozni a Dzsaj Bhim Közösséggel. Így a több diplomás szakmailag jól képzett pedagógusok munkanélkülivé váltak.

Nem terjesztendő! Ez kizárólag csak a szerző joga.

9.6. A sáti falu nevezetességei

9.7. A "régi iskola" képei

9.8. Az "új iskola" képei

9.9. Az iskola igazgatónője által elképzelt iskola látványterve

9.10. A "Young in Action Programme" nyertes logója

9.11. Az iskola napjainkban

NYILATKOZAT

Alulírott FICZERE SZABOLCS....., büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy
az általam benyújtott, A sáti Általános Iskola története
XX. sz. megalakulásától XXI. sz. megszűnéséig..... című szakdolgozat önálló szellemi termékem.

Amennyiben mások munkáját felhasználtam, azokra megfelelően hivatkozom, beleértve a nyomtatott és az internetes forrásokat is.

Aláírással igazolom, hogy az elektronikusan feltöltött és a papíralapú szakdolgozat formai és tartalmi szempontból mindenben megegyezik.

Sáta, 2013. év november hó 6. nap.

Ficzer Szabolcs
aláírás